

UNIVERZA V MARIBORU
FAKULTETA ZA ORGANIZACIJSKE VEDE

Diplomsko delo univerzitetnega študija
Organizacijska informatika

UPORABNIŠKA REŠITEV ZA VODENJE
EVIDENC NA KMETIJSKEM GOSPODARSTVU

Mentor: dr. Jože Zupančič

Kandidat: Rok Sajevec

Kranj, maj 2009

Izjava

»Študent Rok Sajevec izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom (doktor, Jože Zupančič, redni profesor na Fakulteti za organizacijske vede)«.

»Skladno s 1. odstavkom 21. Člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani fakultete«.

Dne: _____

Podpis: _____

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju ...

Hvala dr. Jožetu Zupančiču, rednemu profesorju na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju. Za potrpežljivo pomoč in nasvete pri izdelavi mojega diplomskega dela.

Zahvaljujem pa se tudi vsem neimenovanim, ki so mi pomagali pri nastanku te diplomske naloge z nasveti in spodbudnimi besedami.

POVZETEK

Diplomska naloga zajema zasnovno in izdelavo uporabniške rešitve za vodenje evidenc na kmetijskem gospodarstvu. Namen te uporabniške rešitve je, lastniku kmetijskega gospodarstva olajšati delo pri vodenju evidenc na kmetijskem gospodarstvu.

Vodenje evidenc je potekalo ročno, z zapisovanjem podatkov v tabele na listu papirja. Z uporabo rešitve, lastnik vpiše podatek v računalnik, ko podatek potrebuje mu je v hipu dosegljiv. V hipu lahko izpiše poročila: brejost krav, zdravljenje in osemenje živali, prodaja in nakup izdelkov, servisiranje strojev in o prihodkih in odhodkih v izbranem časovnem obdobju na kmetijskem gospodarstvu. Lastnik s tem zmanjša možnost napake in prihrani čas, saj mu ni treba izračunavati seštevka in pregledovati listov papirja, da pride do želenega podatka.

Uporabniška rešitev je izdelana z orodjem Microsoft Office Access 2003, za nazorje predstavitev podatkov pa sem uporabil Microsoft Office Excel 2007.

KLJUČNE BESEDE

Kmetijsko gospodarstvo, Evidenca, Žival, Stroj, Izdelek

ABSTRACT

The diploma assignment presents an application for record keeping on a farm. The purpose of this application is to help owner of the farm to plan and evaluate the most important activities on the farm.

Before the implementation of this application, records were kept on paper. This often caused loss important data and calculation errors. With the application which is presented in this assignment, the owner of farm can enter the data into the computer. The data stored in the data base, can be used for reports, calculations, etc. any time. When needed, he can print different reports related to various activities on the farm, such as pregnancy of cow`s, medical treatment and insemination of cow`s, sales and purchases products, maintenance of the farm machinery, including reports on costs and incomes in a selected time interval. The application helps the owner to reduce possibility of mistakes and saves his time, because he doesn`t need to summarise and check the data and search for data to find and shape the information the he needs.

We used Microsoft Office Access 2003 to develop the application; for data presentation Microsoft Office Excel 2007 was used.

KEYWORDS

Farm administration, Evidence, Animal, Machine, Product

KAZALO

1. UVOD	1
1.1 Predstavitev problema.....	1
1.2 Predstavitev okolja.....	1
1.3 Predpostavke in omejitve.....	2
1.4 Metode dela.....	2
2. OPIS DELOVNEGA PROCESA	4
3. BESEDNI OPIS PROBLEMA	21
4. RAZVOJ PROGRAMSKE REŠITVE.....	24
4.1. Predstavitev programov za razvoj uporabniške rešitve	24
4.2. Načrtovanje baze podatkov.....	25
4.3. Predstavitev aplikacije	28
5. ZAKLJUČEK.....	52
6. LITERATURA IN VIRI	54

1 UVOD

1.1 Predstavitev problema

Na kmetijskih gospodarstvih v Sloveniji, ki so vključena v sistem pridobivanja kmetijskih subvencij, je potrebno voditi veliko število različnih evidenc. To lastnikom kmetijskih gospodarstev vzame veliko časa, saj se evidence večinoma vodijo ročno na listu papirja. Če so podatki v vlogi za kmetijske subvencije napačni, mora lastnik kmetijskega gospodarstva vložiti novo vlogo. Inšpekcijske službe po terenu izvajajo vsakoletne kontrole vlagateljev, če ugotovijo nepravilnosti pri določenem kmetijskem gospodarstvu, je to kmetijsko gospodarstvo lahko kaznovano tudi z do triletno prepovedjo oddaje vloge za pridobitev kmetijskih subvencij, kar pomeni izpad prihodkov za lastnika kmetijskega gospodarstva. Ob vlaganju dokumentacije za pridobitev kmetijskih subvencij se razni izračuni delajo ročno, pri tem prihaja do napak in nepotrebne izgube časa. Zato sem prišel na idejo, da bi s pomočjo računalniškega programa razvil uporabniško rešitev, ki bi pomagala pri vodenju evidenc na kmetijskem gospodarstvu.

1.2 Predstavitev okolja

Po podatkih statističnega urada Republike Slovenije imamo v Sloveniji 43 675 kmetijskih gospodarstev, ki se ukvarjajo z govedorejo. Znano je, da imamo v Sloveniji manjša kmetijska gospodarstva, če kot merilo o velikosti kmetijskega gospodarstva vzamemo stalež živine v hlevu.

Glede na podatke Statističnega urada RS sem kmetijska gospodarstva razdelil v šest razredov. V prvem razredu so tista, ki imajo sto ali več glav odrasle živine v hlevu; takih gospodarstev je v Sloveniji 153 kar znese 0,35 odstotka od vseh kmetijskih gospodarstev. V drugem razredu so kmetijska gospodarstva, ki imajo od 50 do 99 glav odrasle živine v hlevu, teh je 754, kar znese 1,7 odstotka od vseh gospodarstev v Sloveniji. V tretjem razredu so kmetijska gospodarstva, ki imajo od 30 do 49 glav odrasle živine v hlevu, teh je 1968, kar znese 4,5 odstotka. V četrtem razredu so kmetijska gospodarstva, ki imajo od 15 do 29 glav odrasle živine v hlevu, teh je 6 140, kar je 14 odstotkov od vseh gospodarstev. V petem razredu so kmetijska gospodarstva, ki imajo od 5 do 14 glav odrasle živine v hlevu, teh je 17 278, to je 39,6 odstotka. V šestem razredu so kmetijska gospodarstva, ki imajo od 1 do 4 glave odrasle živine v hlevu, teh je 17 382, to je 39,8 odstotka. Iz zbranih podatkov lahko

ugotovimo, da v Sloveniji prevladujejo kmetijska gospodarstva, ki imajo manj kot 15 glav odrasle živine v hlevu.

V primerjavi z Evropsko unijo imamo v Sloveniji predvsem manjša kmetijska gospodarstva. V primerjavi z Evropsko unijo pa imamo več traktorjev in ostalih kmetijskih strojev na hektar, na posameznem gospodarstvu, vendar imamo manj zmogljive in starejše, kot kmetijska gospodarstva v Evropski Uniji. Lahko ugotovimo tudi, da imajo Slovenska kmetijska gospodarstva večje število manjših obdelovalnih parcel, kot gospodarstva v EU. Na posameznem kmetijskem gospodarstvu je potrebno, zaradi pisanja vlog za pridobitev kmetijskih subvencij in zaradi lastnih potreb po zbiranju podatkov, voditi različne evidence.

1.3 Predpostavke in omejitve

Problem vidim v tem, da se večinoma vsi podatki na kmetijskem gospodarstvu vodijo ročno. Podatki se zapisujejo v knjige, ko pa lastnik podatek potrebuje, mora pregledati kar precej gradiva preden pride do pravega podatka. Razni seštevki in izračuni se delajo ročno, pri tem prihaja do napak in nepotrebnega dela, saj bi to lahko opravil računalnik povsem sam. Zato sem prišel na idejo, da bi izdelal računalniško aplikacijo, ki bi bila v pomoč lastniku kmetijskega gospodarstva, da bi bili podatki na enem mestu in v hipu dosegljivi. Po pogovoru z več lastniki kmetijskih gospodarstev iz svoje okolice, sem se odločil, da v okviru moje diplomske naloge razvijem računalniško aplikacijo, ki jim bo pomagala pri vodenju različnih evidenc, ki jih govedorejci potrebujejo za svoje nemoteno delo. V evidence opravijo največ vpogledov v mesecu aprilu in maju, ko se vlagajo vloge na Agencijo Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja za pridobitev kmetijskih subvencij. Če imajo lastniki kmetijskih gospodarstev podatke vpisane le na papirju, jim pregledovanje papirjev in seštevjanje podatkov vzame precej časa. Če pa so podatki v elektronski obliki, pa do podatkov, ki jih potrebujejo, lahko pridejo le z nekaj kliki.

Pri uporabi takšne računalniške aplikacije bi lahko nastale težave, pri nekaterih lastnikih kmetijskih gospodarstev, tudi zaradi nepoznavanja dela z računalnikom. Nekateri lastniki na Slovenskem so starejši in se dnevno ne srečujejo z računalnikom. Na nekaterih kmetijskih gospodarstvih pa se lahko pojavi problem, ker nimajo računalnika.

1.4 Metode dela

Najprej sem se lotil raziskovanja, kako potekajo delovni procesi na kmetijskem gospodarstvu. Posvetoval sem se z več lastniki kmetijskega gospodarstva, s katerimi

delovnimi procesi, nalogami in dokumenti se srečujejo na svojih gospodarstvih. Ugotovil sem, da se delovni procesi pridelave kmetijskih izdelkov in živali nekoliko razlikujejo po posameznih kmetijskih gospodarstvih. Vsem pa je skupni cilj pridelava kmetijskih izdelkov in živali za trg. Za razvoj podatkovnega modela in razvoj aplikacije pa sem izbral ACCESS 2003, ker je to orodje razmeroma preprosto in primerno za razvoj manjših aplikacij in njihovo uporabo. Pomagal pa sem si tudi z programom EXCEL 2007, ki je del zbirke Microsoft Office 2007. Podrobneje sem se moral seznaniti z programom ACCESS 2003. Nekatero podrobnosti glede mlečnih kvot, subvencij in odkupa mleka sem si ogledal na spletni strani Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja. Glede pavšalnega nadomestila sem se seznanil na spletni strani Davčne uprave RS.

2. OPIS DELOVNEGA PROCESA

Na kmetijskem gospodarstvu so glavni delovni procesi: pridelava kmetijskih pridelkov, vzreja živali za prodajo na trgu in pridelava mleka. Če se najprej osredotočimo na delovna procesa vzreja živali in pridelava mleka, lahko ugotovimo, pri teh dveh delovnih procesih vzporedno teče še več manjših procesov, ko so na primer vzdrževanje strojev in podobno.

Delovni pod-procesi pri vzreji živali in pridelavi mleka so: pridelava hrane za živali, nakup ustreznih dodatkov k prehrani živali, osemenjevanje živali in zdravljenje živali. Za pridelavo hrane pa se uporablja vse več sodobnih strojev, tako da bi k procesu pridelave hrane za živali lahko vključili tudi pod-proces nakupa in vzdrževanja strojev. Pri procesu pridelave hrane za živali in pridelavi kmetijskih pridelkov se na žalost dandanes uporablja vse več pesticidov, herbicidov in umetnih gnojil katere mora lastnik kmetijskega gospodarstva kupiti pri ustreznem in najugodnejšem dobavitelju.

Proces vzreje živali in pridelave mleka je zelo povezan, z obema pa se prepleta proces pridelave hrane za živali, saj brez živali in brez krme zanje na kmetijskem gospodarstvu tudi pridelave mleka nebi bilo. Najpomembnejši pod-procesi pri vzreji živali in pridelavi mleka so: osemenjevanje, zdravljenje, proces oddaje mleka, proces spremljanja živali. S pravilno izbiro semena za osemenjevanje živali pridemo do boljše črede, oziroma do črede, ki daje več mleka. Pri tem lahko opazimo, da so vsi zgoraj navedeni delovni procesi močno povezani med seboj.

Osemenjevanje živali na slovenskih kmetijskih gospodarstvih, ki se ukvarjajo z vzrejo živali in pridelavo mleka, večinoma izvajajo veterinarji z umetnim osemenjevanjem. Ko lastnik opazi, da je krava pripravljena za osemenjevanje, pokliče veterinarja, ki je usposobljen za umetno osemenjevanje krav. Veterinar običajno v istem dnevu ali v naslednjem dnevu opravi umetno osemenitev. Veterinar po osemenitvi lastniku kmetijskega gospodarstva izda račun in potrdilo o osemenitvi. Potrdilo o osemenitvi, ki je obenem tudi račun, je prikazano na sliki 1. Na potrdilu o osemenitvi se nahajajo podatki o lastniku kmetijskega gospodarstva: KMG-MID številka, ime in priimek lastnika živali, naslov in kraj prebivališča. Potrdilo o osemenitvi in račun vsebuje tudi podatke o živali, ki je veterinar osemnil: ime živali, ušesna številka, pasma živali, datum rojstva živali. Na potrdilu pa so tudi podatki o bodočem očetu: datum osemenitve, ime očeta, šifra očeta in serija semena. Ker potrdilo velja tudi kot račun je na njem tudi naziv, naslov, telefon in davčna številka izvajalca osemenjevanja. Račun pa vsebuje tudi znesek za plačilo. Če žival

po prvem poizkusu ne ostane breja, jo veterinar ob predložitvi tega potrdila kasneje še dvakrat brezplačno osemeni.

 VETERINARSKA PRAKSA TENETIŠE, d.o.o. Tenetiše 80, 4204 GOLNIK tel./fax: 04/2565-100, 2565-101 ID številka za DDV: SI24566586 ID štev. za DDV plačnika:SI _____		Potrdilo o osemenitvi in račun		POTRDILO HRANI, ker je dokument o poreklu živali. Pri pregonitvi in pregledu na brejost predloži potrdilo!																										
100 03400 KMG-MID		18 024 00 118 OBČINA 3 4 5 Kraj 7 8 Ulica 9 10 H. številka 11																												
Lastnik: priimek in ime 6 299752 * ŠPICA 23076893 02 2 Ime 14 Številka plemenice 20 21 Pasma 22 23 Krava 24 A. kont. 25 B. mati 26 Starost 29		Kraj, ulica, hišna številka SI. vas 118																												
Datum osemenitve 36 41 160907		Ime in številka bika 42 47 48 121116		Serija 49 50 51 206037																										
Š. os. 52 53 54 070306		30 Dat. rojstva plemenice 35 121302		55 Oče plemenice 60																										
II.		Podpis osem.:		Zadnja teltev: 61 Čas 62 63 Dat. telitve 68																										
III.		69 Potek 70 Spol 71 72 Usoda		Pojatev 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100																										
IV.		V.		Oblika pojatve 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100																										
PLODNOSTNE MOTNJE:		<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>OSNOVA</th> <th>DDV 8,5%</th> <th>SKUPAJ</th> <th>EUR</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>SEME</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>STORITEV</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>REGRES</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>EUR</td> </tr> <tr> <td>SKUPAJ</td> <td></td> <td></td> <td>38</td> <td>EUR</td> </tr> </tbody> </table>			OSNOVA	DDV 8,5%	SKUPAJ	EUR	SEME					STORITEV					REGRES				EUR	SKUPAJ			38	EUR	Trajanje v urah pred. osem. 1. osem. 2. osem. 3. osem. 192	
	OSNOVA	DDV 8,5%	SKUPAJ	EUR																										
SEME																														
STORITEV																														
REGRES				EUR																										
SKUPAJ			38	EUR																										
*01 - Poškodbe porodnega kanala 02 - Ret. secundinarum 03 - Molnje v involuciji maternice 04 - Endometritis 05 - Prolapsus vagine 06 - Prolapsus uteri 07 - Repozicija 8 - Zavilje maternice 09 - Abortus 10 - Carski rez 11 - Fetotomija 12 - Cistične degen. 13 - Popor. pareza 14 - Presnovne motnje 15 - Ketoza 16 - Infekcije 17 - Intoksikacije		Podpis: Ura opravljene stogive:		Pregled na brejost dne: Rezultat pregleda: Podpis:																										

Slika 1: Potrdilo o osemenitvi in račun

Delovni proces osemenjevanja je za lastnike, ki se ukvarjajo z pridelavo mleka, še posebno pomemben, saj brez vsakoletne osemenitve krava ne daje več mleka. Tako kravo je kasneje treba zdraviti ali pa jo poslati v klavnico. Preko osemenjevanja lastnik skuša priti do čim boljše črede živali, glede na to ali se ukvarja z pridelavo mleka ali pa z vzrejo živali za meso. Do čim boljše črede pride preko križanja, da kravo, ki se uporablja za pridelavo mleka, veterinar osemeni z semenom očeta, ki je primeren za mlečno proizvodnjo. Tako bo imela na novorojena žival ženskega spola takšno ali celo boljšo mlečnost, kot njena mati.

Delovni proces zdravljenja živali za kmeta predstavlja predvsem nujen strošek. Včasih se zgodi, da žival zboli ali pa se je pri porodu kaj zalomilo. Živali zdravi za to usposobljen veterinar. Veterinarji se običajno delijo na veterinarske tehnike in doktorje veterine. Veterinarski tehniki običajno opravljajo umetno osemenjevanje živali, ter pozdravijo kakšno manj zahtevno bolezen običajno povezano z rodnostjo. Veterinarski doktorji pa zdravijo, tudi bolj zapletene bolezni pri živalih in opravljajo

podrobno razložen postopek ob sumu kužne bolezni, ter ukrepi ob zdravljenju živali. Ukrepi ob zdravljenju živali običajno nastopijo ob hujših boleznih, ko veterinar žival zdravi z zdravili, ki imajo karencu. To pomeni da v času karence mleko in meso živali nista užitna. Veterinar natančno napiše do kdaj velja karencu pri oddaji mleka in do kdaj pri oddaji mesa.

The image shows the back side of a veterinary form titled "Ambulantni dnevnik in račun". The form is divided into two main sections: "UKREPI OB SUMU NA KUŽNO BOLEZEN" (Measures in case of suspicion of infectious disease) and "UKREPI OB ZDRAVLJENJU ŽIVALI" (Measures during animal treatment). The "UKREPI OB ZDRAVLJENJU ŽIVALI" section includes checkboxes for various measures, with some handwritten notes and a date "15.8.07". The form also contains a table for recording animal data and a section for recording the date of the next check-up.

Slika 3: Zadnja stran Ambulantni dnevnik in račun

Kot sem že prej omenil, veterinarji enkrat letno ali po potrebi izvajajo cepljenje živali proti tuberkulozi in drugim nalezljivim boleznim. Če se na določenem območju pojavijo nalezljive bolezni, veterinarji opravljajo cepljenja izven ustaljenega termina. Potrdilo o cepljenju vsebuje podatke o lastniku živali, izpis vseh živali, ki se nahajajo na določeni kmetiji, naziv enote veterinarskega zavoda. Na potrdilu je označeno tudi število odvzetih vzorcev, ter kateri živali pripada posamezen vzorec. Označitev vzorcev je pomembna, ker je le tako možno ugotoviti kateri živali pripada posamezen vzorec. Če bi pri katerem vzorcu našli okužbo, bi lahko le preko potrdila o cepljenju oziroma potrdila o odvzemu vzorcev ugotovili za katero žival gre. Veterinarji ob izbruhu tuberkuloze na določenem območju vzamejo

OPOMBE:	IZVID št. izvida: _____ Datum izvida: _____	TBC negativni: _____ sumljivi: _____ pozitivni: _____ skupaj: _____
POŠILJATELJ: Žig:	DATUM PREJEMA VZORCEV: _____	
Podpis imetnika živali PODPISANI ZAFISIRAN V ELA KOT FOTOKOPIJO O GRAVLJENIH DELIH	METODA: _____	
<i>[Signature]</i>	REZULTAT PREISKAVE: _____	
	Žig in podpis odgovorne osebe: _____	

Slika 5: Izvid o odvzemu vzorcev in tuberkulinskem preizkusu

Izvid o odvzemu vzorcev in tuberkulinskem preizkusu, ki je prikazan na sliki 5, je obrazec katerega po pregledu vseh odvzetih vzorcev na določenem kmetijskem gospodarstvu izpolni Veterinarska uprava oziroma delavec te ustanove. Lastnik kmetijskega gospodarstva je dolžan za svojo čredo voditi tudi kartoteko o zdravljenju posamezne živali. Ta kartoteka (slika 6 – izpis iz kartoteke živali) se običajno vodi v zvezku, na vsakem listu je napisano ime živali in njena identifikacijska številka. Kartoteko je potrebno voditi, da veterinar točno ve, katere bolezni je žival že prebolela, ter katera zdravila je že dobila in kakšen je bil njihov učinek.

4) RDEŠKA: 182 3830

19. VII. 02 Xly ... KAZENKA
VISO VLEKA

11. IV. 03 ... KAZENKA
#1

9. II. 04 ... KAZENKA
#1

19.7.04 - zakl v kl. kamnik

VETERINARSKA PRAKSA TENETISE
VET. AMBULANTA
TENETISE
4204 GOLNIK

ROK LOMBAR
V. J. J. J. J.

ROK LOMBAR
V. J. J. J. J.

Slika 6: Izpis iz kartoteke živali

Vsaka žival ima tudi svoj potni list, to se podobno kot rojstni list pri ljudeh. Iz potnega lista za govedo (slika 8) je razvidno kdaj se je žival rodila, njena ušesna številka, spol, pasma, oče in mati, ter lastnik. Pod podatki iz potnega lista pa sta še dva obrazca, ki sta del potnega lista to je obrazec za odhod in приход. Pri vsaki prodaji živali se izpolni odhod, na katero kmetijsko gospodarstvo je žival odšla. Sedanji lastnik pri veterinarju odda odhod, novi lastnik pa приход.

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO GOZDARSTVO IN RIBIŠTVO Številca za identifikacijo in registracijo živali		POTNI LIST ZA GOVEDO	
Identifikacijska številka živali SI 6360 0311		Podatki o živali Datum rojstva: 29.01.08 Spol: Ž Pasma: LS Mati: SI 42519548 Oče: SI 52943780	
PREJŠNJA ID ŽIVALI Ime živali: Država rojstva: SLOVENIJA ID rojstnega gospodarstva: Št. potnega lista: 189E035 Izvod: 1 Datum izdaje: 05.02.08 Premijski status za bike in vole: Prvo starostno obdobje: Drugo starostno obdobje:		1. IMETNIK: G-MID gospodarstva: 2. IMETNIK: G-MID gospodarstva: SI 1 0 0 3 3 4 0 4 0 SI 1 0 0 Primek/Naziv: SAJEVIC Ime: JOŽE Ulica, hišna št., poštna št., pošta: SREDNJA VAS PRI ŠENČURJU 118 4208 ŠENČUR Datum prevzema: 2 9 0 1 0 8 Podpis:	
OPAZORILA <ul style="list-style-type: none"> • Potni list je uradni dokument, ki spremlja žival pri vseh premikih. • Varno ga hranite na gospodarstvu! • Ob prejemu potni list podpisate, sicer ni veljaven! 		3. IMETNIK: G-MID gospodarstva: 4. IMETNIK: G-MID gospodarstva: SI 1 0 0 SI 1 0 0 Primek/Naziv: Primek/Naziv: Ime: Ime: Ulica, hišna št., poštna št., pošta: Ulica, hišna št., poštna št., pošta: Datum prevzema: Datum prevzema: Podpis: Podpis:	
- ODHOD OBRABEC ZA SPOROČANJE PREMIKA GOVEDA ID ŽIVALI SI 6360 0311		+ PRIHOD OBRABEC ZA SPOROČANJE PREMIKA GOVEDA ID ŽIVALI SI 6360 0311	
Moji podatki: G-MID SI 1 0 0 3 3 4 0 4 0 Primek/Naziv: SAJEVIC Ime: JOŽE Ulica, hišna št.: SREDNJA VAS PRI ŠENČURJU 118 Poštna št.: 4208 Pošta: ŠENČUR Datum odhoda goveda: <input type="text"/>		Govedo prejeman od imetnika: G-MID SI 1 0 0 3 3 4 0 4 0 Primek/Naziv: SAJEVIC Ime: JOŽE Ulica, hišna št.: SREDNJA VAS PRI ŠENČURJU 118 Poštna št.: 4208 Pošta: ŠENČUR Datum prihoda goveda: <input type="text"/>	
☐ prodaja/rejo, zakol ☐ zakol v sili ☐ pogin ☐ kraja/izguba ☐ izvoz/odporna v EU ☐ drugi Podpis oddajatelja: Podpis prejemnika:		Datum prihoda goveda: <input type="text"/> Podpis prejemnika: <input type="text"/> Datum predaje obrazca: <input type="text"/>	

Slika 8: Potni list za govedo

Kasneje novi lastnik na svoj naslov prejme nov izvod oziroma dopolnjeno kopijo potnega lista na katerem sta ponovno prazna obrazca odhod in приход ki ju v primeru prodaje ali zakola... lastnik in kupec izpolnita. Iz potnega lista pa je v polju izvod razvidno koliko lastnikov je določena žival že zamenjala. V zgornjem desnem kotu obrazca pa so navedeni njeni prejšnji lastniki. Lastnik je določen z MID številko gospodarstva, priimkom, imenom, ulico in hišno številko, pošto. V spodnjem kotu pri imetniku pa je naveden tudi datum prihoda na kmetijsko gospodarstvo. Tako je iz potnega lista možno razbrati, kdaj se je žival rodila, kdo sta njena oče in mati, ter kdo je njen trenutni in vsi prejšnji lastniki. Potni list pa služi kot prijavo odhoda iz kmetijskega gospodarstva pa naj gre za prodajo oziroma rejo, zakol v sili pogin, krajo ali izgubo oziroma izvoz v EU.

Vsi premiki živali so zabeleženi tudi v hlevski knjigi. Hlevska knjiga se vodi ročno v posebnem bloku, ki ga lastniku priskrbi Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja. Hlevska knjiga ima rumene platnice na prvi strani piše »Register govedi na gospodarstvu«. Lastnik na prvo stran vpiše svojo identifikacijsko številko ter datum nastavitve registra. Lastnik vpisuje vsako rojstvo, premik, pogin oziroma nakup živali v knjigo. Na prvi strani je kazalo vsebine hlevske knjige, ter šifrant osnovnih pasem (njihove okrajšave in razlaga šifranta pasem). Na drugi strani lastnik ponovno vpise datum nastavitve registra. Podatke o gospodarstvu (domače ime, ulica, hišna številka, kraj, poštna številka, občina oziroma upravna enota, telefonska številka ter elektronska pošta). Izpolni tudi podatke o imetniku če se ti razlikujejo od podatkov gospodarstva. Na naslednjih nekaj straneh so razloženi pojmi in posamezni podatki, ki se vpisujejo v hlevsko knjigo. Na primeru je tudi razloženo vpisovanje podatkov v hlevsko knjigo. V hlevski knjigi se vodijo osnovni podatki o živali. To so podatki: ime, ušesna številka, datum rojstva, spol, pasma. Vodijo pa se tudi podatki o materi (država iz katere prihaja, številka ter njeno ime) in očetu (država iz katere prihaja, številka ter njegovo ime). V hlevsko knjigo (Izpis iz hlevske knjige – leva stran slika 9) se vpisuje tudi prijavna številka in datum.

PODATKI O ŽIVALI													
Zp. št.	ŽIVAL				MATI		OČE		Premije	Sporočeno SIR-u			
	Koda države	Številka živali			Datum rojstva	Spol	Pasma	Koda države			Številka matere		Koda države
	Ime živali							Ime matere			Ime očeta		Prijavna številka
41	SI	62966962						SI	12300415				14.06.05
		BIK			10.6.05	M	ČB	LISKA					
42	SI	23070079						SI	1823790	SI	1848690		9.9.05
		BIK			5.9.05	M	LS	GABRA					
43	SI	83070080						SI	06494212	SI	72400090		9.9.05
		BRINA			5.9.05	M	LS	BEVKA					
44	SI	23076899						SI	42519548	SI	22539500		17.3.06
		ŠPICA			7.3.06	Z	LS	ŠOJA					
45	SI	93192598						SI	02851029		131087		25.5.06
		ŠOBA			18.5.06	Z	ČB	ŠVORCA			HILMAR		02.6.2010
46	SI	23192643						SI	12300415		121030		07.06.06
		LIPA			4.6.06	Z	ČB/LS	LISKA			HANZI		02.4.2008
47	SI	03193794						SI	12851038		121030		29.06.06
		BIK			23.6.06	M	LS	RIAVKA			HANZI		02.6.2007
48	SI	43224238						SI	22492005		121327		25.07.06
		ROŽINA			18.7.06	Z	ČB	ROŽA			HANZI		02.6.2006
49	SI	33224260						SI	1833790		131087		16.8.06
		BIK			10.8.06	M	LS	GABRA			HILMAR		02.6.2008
50	SI	03224284						SI	1849459	SI	92767959		
		REPKA			20.8.06	Z	LS	ROMENA			AZIL		

Slika 9: Izpis iz hlevske knjige - leva stran

Prav tako kot pri potnem listu pa se tudi pri hlevski knjigi vodijo prihodi in odhodi na kmetijsko gospodarstvo. V hlevski knjigi so zabeleženi tudi začasni premiki, če je šla katera žival, na pašo ali na skupni pašnik oziroma v planino, ali v rejo k drugemu rejcu vendar ni zamenjala lastnika (lastnik ima premalo prostora v hlevu, ali krme in da žival v začasno rejo, lahko pa je naravna nesreča lastniku uničila hlev in je prisiljen dati živali v začasno rejo drugemu rejcu, čeprav je še vedno on lastnik živali). Ti podatki se spremljajo predvsem zaradi prenosa nalezljivih bolezni. Saj ima veterinarska uprava hitro na voljo podatke, katere živali so bile na skupnem pašniku v primeru, da pri določeni živali, ki se je pasla na skupnem pašniku odkrijejo nalezljivo bolezen. Oziroma pri prevozu živali lahko policija hitro odkrije če je prišlo do kraje živali, saj živali ne spremlja potni list, če je žival ukradena.

Na sliki 10 je prikazana desna stran hlevske knjige se vodijo prihodi in odhodi posamezne živali. Če se žival ni rodila na gospodarstvu, jo je lastnik pridobil z nakupom ali na podoben način in se v knjigo vpiše kot prihod na kmetijsko gospodarstvo. Na levi strani se podatki izpolnijo iz potnega lista. Razlika med živalmi, ki so bile rojene na tem gospodarstvu, in kupljenimi se vidi v kategoriji prihod.

PRIHOD NA GOSPODARSTVO			ODHOD Z GOSPODARSTVA							
Datum prihoda	KGM-MID prejšnjega gospodarstva Ime, priimek oz. naziv in naslov prejšnjega imetnika	Sporočeno SIR-u Datum Prijavna številka	Datum odhoda	Prodaja	Klavičnica	Pogin	Drugo	KGM-MID novega gospodarstva Ime, priimek oz. naziv in naslov novega imetnika	Sporočeno SIR-u Datum Prijavna številka	Zp. št.
							X	KOTO-AGROKOMBINAT		31
	1 0 0 2 0 4 9 1 3 CIMŽAR ANA, STEFANJA GORAS 4207 CERKLJE	26.11.03	23.6.08	X				10 0 0 0 0 6 2 1 Zlimi center		32
			20.2.04	X				10 0 1 8 7 3 5 2 ULE SLAVA, OTOK 9, GRANOVO 1384	20.2.04	33
			15.6.04	X				10 0 1 9 7 9 3 0 SP. VRSTNIK 18 MLINAR MAJA IDRJA	15.6.04	34
			15.6.04	X				10 0 1 9 7 9 3 0 SP. VRSTNIK 18 MLINAR MAJA IDRJA	15.6.04	35
				X				10 0 3 5 7 0 1 8 VERBIC LUDVIK GRAD 24, CERKLJE 4207		36
			31.7.07	X				10 0 5 0 7 3 0 8 MESARSTVO REŠET		37
	1 0 0 2 0 4 9 1 3 CIMŽAR ANA, STEFANJA GORAS 4207 CERKLJE	12.02.05						MESO KAMNIK		38
			25.03.5	X				10 0 1 8 7 3 5 2 ULE SLAVA, OTOK 9, GRANOVO 1384	25.03.05	39
				X				10 0 1 9 7 9 3 0 MLINAR MAJA, SPODNJI VRSTNIK 18 SRA SROVNIA IDRJA		40

Slika 10: Izpis iz hlevske knjige - desna stran

Pri živalih rojenih na gospodarstvu je ta rubrika (prihod na gospodarstvo) prazna, ker so živali prišle na gospodarstvo z rojstvom in ne nakupom. Tako je datum prihoda živali enak datumu rojstva živali in okence prihod na gospodarstvo ostane neizpolnjeno. Na levi strani v rubriki sporočeno SIR pa se vpiše datum prijave v hlevsko knjigo na agenciji. Na drugi polovici desne strani pa se vodijo odhodi živali iz kmetijskega gospodarstva. V prvo okence se vpisuje datum odhoda iz kmetijskega gospodarstva. Naslednja štiri polja so namenjena opisu, zakaj je žival odšla iz kmetijskega gospodarstva. Na voljo so možnosti: prodaja za rejo ali zakol, klavnica pomeni, lastnik je žival peljal v klavnico in bo prodajal njeno meso, pogin, če žival pogine se vpiše v tretjo kolono, pod rubriko drugo pa se vodi vse ostalo, n-pr. kraja živali ali, če se je žival sama izgubila na kakšnem pašniku. V naslednjih poljih se vodi kdo je novi lastnik živali. To je lahko drug rejec, klavnica, če pa se je žival izgubila, je to polje prazno. V zadnjo kolono pa se vpisuje datum sporočitve torej, kdaj je bil premik zabeležen v centralnem registru oziroma datum, ko je lastnik oddal del potnega lista odhod.

Z uvedbo centralnega registra živali je bilo potrebno vsako žival označiti. Živali so označene z osebno številko, ki enoznačno določa, za katero žival gre. Ker se žival ne rodi oštevilčena, jo je potrebno oštevilčiti. To lahko stori lastnik sam ali pa za to usposobljena oseba. Za to usposobljena oseba izda lastniku dokument Telitev in označitev živali, ki je prikazan na sliki 11. Na dokumentu je najprej vpisana identifikacijska številka služi, ki žival enoznačno določa, kot pri človeku EMŠO oziroma davčna številka. Dokument Telitev in označitev živali se izda ob označitvi teleta z identifikacijsko kartico oziroma številko. Identifikacijska številka je napisana na identifikacijski kartici, kartica je rumene barve in se pritrdi živali skozi uho. Kartica je v paru, kar pomeni, da ima vsaka kartica svoj par, leva se vstavi v levo, desna pa v desno uho. Lastnik je dolžan opozoriti pristojno službo, če žival številko izgubi, nato ji izdajo duplikat.

Na dokumentu o telitvi in označitvi živali (slika 11) se vpisujejo podatki o živali, o njenem lastniku, o materi ter o očetu. V zgornjem delu je številka dokumenta. Nato se vpiše identifikacijska številka, ki jo prepisemo iz rumene tablice, ki je vstavljena v živali v uho. Nato vpišemo ime in datum rojstva živali. V okvirčku so vpisani podatki o lastniku živali: KMG MID številka, ime in priimek, šifra rejca, naslov in pošta. Podatki o materi so: identifikacijska številka matere, ime matere, datum osemenitve, ter številka listka o osemenjevanju, zaporedna telitev. Podatka o očetu sta ime in njegova številka. V srednjem delu dokumenta sta podatka o označevalcu in sicer njegova šifra in podpis, ter datum označitve. V spodnjem delu dokumenta so

podatki o tej živali, ki smo jo označili: njen spol, pasma, potek telitve, ocena teleta, stanje teleta ob telitvi.

TELITEV IN OZNAČITEV ŽIVALI		T 2205453	
IDENTIFIKACIJSKA ŠTEVILKA ŽIVALI		IME	PREJŠNJA OZNAKA
SI 03405105		GALA	
KMG - MID		CHEDA	Datum rojstva živali
1 0 0 3 3 4 0 4 0		A	201007
Ime	SAJEVIC JOŽE	SIFRA REJCA	Spol: ☐ M ☒ Z
Ulica, hišna št., poštna št., pošta	80. VAS MR 4202 SENČUR		Pasma (po šifrantu) LS
Mati	8112231823790	Ime	GABRA
Oče	121373	Ime	HUKI
Številka	6275775	Datum obrejitve	29.01.07
Sifra označevalca	402	Podpis označevalca	
Datum označitve	27.06.07	Podpis imetnika	
Imetnik s svojim podpisom potrjuje, da so vsi navedeni podatki točni. Prepričajte se, da se številke na tem potrdilu in vstavljenih ušesnih znamkah ujemajo.		Imetnik sporočil	NE DA SIFR
Ime in identifikacijska št. nosilke (pri prenosu zarodka):			
Zap. telitev matere oz. nosilke: 4 št. telet M Z N			
Potek telitve:		Ocena teleta:	
1 - brez pomoči ali s pomočjo enega		omiščenost (1-9):	
2 - pomoč več kot enega ali mehanična pomoč		oblike (1-9):	
3 - težka, s pomočjo veterinarja ali s poškodbo rodil		obseg prsi (cm):	
4 - kirurška pomoč ali razrez teleta		globina: širina: dolžina:	
Tele je:		1 - plitvo 1 - ozko 1 - kratko	
1 - žilno		2 - srednje 2 - srednje 2 - srednje	
2 - mrtvorojeno		3 - globoko 3 - široko 3 - dolgo	
3 - poginilo v 48 urah po rojstvu		Teleta mesnih čred:	
4 - poginilo kasneje zaradi okoliških vplivov		rojstna teža (kg):	
Stanje teleta ob telitvi:		kolčna širina (cm):	
1 - normalno 2 - ima napako		obseg prednje leve piščali (cm):	
opis napake:		kondicija krave (1-5):	

Slika 11: Obrazec telitev in označitev živali

Na kmetijskem gospodarstvu je za normalno proizvodnjo živali ali mleka kar nekaj stvari dokupiti. Kupiti je potrebno razna krmila, za večjo mlečnost in boljše zdravstveno stanje živali. Za vzgojo rastlin oziroma pridelavo hrane za živali je potrebno dokupiti umetna gnojila, herbicide in pesticide. Potrebno pa je kupiti tudi stroje, ki lastniku kmetijskega gospodarstva omogočajo lažje delo na kmetiji.

Na sliki 12 je prikazan eden od računov, ko je lastnik kmetijskega gospodarstva kupil hranilne dodatke za živali. Iz dokumenta je razvidno za kateri dve stranki gre, kot kupec se pojavlja lastnik kmetijskega gospodarstva. Kot prodajalec pa nastopa Kmetijska zadruga. Če ima kupec več delovnih enot ali poslovalnic, je lahko prevzemnik druga oseba kot kupec. Denimo da gre za neko veliko kmetijsko posestvo, ki ima več poslovalnic ali delovnih enot in lastnik želi voditi stroške iz poslovanja za posamezno enoto, v tem primeru kot kupec nastopa on sam, kot

prevzemnik pa posamezna poslovalnica oziroma delovna enota. Na dokumentu so napisani naslednji podatki o kupcu in prevzemniku: njegov ime in priimek, naslov, poštna številka, kraj pošte in davčna številka. Podatki o prodajalcu so: naziv, naslov, poštna številka, naziv pošte, telefonska številka prodajalca, na računu je napisana tudi davčna številka prodajalca.

KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE, z.o.o.
Slovenska cesta 2, 4207 Cerklje
tel.: 04 25 29 010, fax: 04 25 29 011

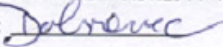
Stran: 1

<p>Kupec</p> <p>SAJEVIC JOŽE SREDNJA VAS 118</p> <p>4208 ŠENČUR</p> <p>ID za DDV: 30462053</p> <p>Dav.št. kupca: 30462053</p>	<p>Prevzemnik</p> <p>SAJEVIC JOŽE SREDNJA VAS 118</p> <p>4208 ŠENČUR</p> <p>ID za DDV: 30462053</p>	<p>DOBAVNICA 08-353-000175</p> <p>Cerklje, dne: 8.5.2008 Datum odpreme: 8.5.2008 Datum valute: 8.5.2008 Naročilo: Reg. št. avtom.: Dostava:</p>
---	--	--

Dobavljamo vam naslednje artikle:

Koda	Naziv EAN koda	Količina EM Kol. pakiranja/EM pak	Cena z DDV	Cena brez DDV	Rab. %	DDV %	Vrednost artiklov z DDV
383003266555	K - 19 BRIK. RINFUZA	792,00 KG 792 KG	0,3213	0,2961	1,50	8,5	250,6280
3830025400917	ZP - KUNCI 10 KG 3830023400917	10,00 KG 1 VRE	0,4191	0,3863	1,50	8,5	4,1265
Vrednost artiklov z DDV in popusti v EUR:							254,76

KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE z.o.o.
Direktor:
Miro Jenko

Blago izdal: MAČEK ANDREJ PP 14
Podpis:

Blago prevzel:
Podpis: _____

Slika 12: Obrazec dobavnica

Na podlagi dobavnice se kasneje izstavi račun. Vsaka dobavnica ima svojo številko, kraj kjer je bila izdana, datum njenega nastanka. Datum odpreme, kdaj je lastnik dobil blago, pa naj gre za lasten prevzem ali dostavo na dom. Datum valute, do kdaj je lastnik dolžan plačati blago. Pod naročilo se lahko vpiše tudi številka naročilnice, če je dobavnica izdana na podlagi naročilnice, registrska številka avtomobila, če je le-ta potrebna, ter dostava, kam je bilo blago dostavljeno oziroma, ali gre za lasten dvig. Nižje pa je razčlenjeno, katero blago je kupec kupil, na ta dan oziroma, na to dobavnico pri prodajalcu. Vsak izdelek ima napisano svojo šifro, EAN kodo, količino, enoto mere, lahko tudi pakiranje, cena na enoto, cena z DDV, rabat, stopnja

DDV, ter vrednost z davkom. Pod črto je vsota ali skupni znesek dobavnice. Na dnu dobavnice je vpisano tudi kdo je blago predal in njegov podpis, ter podpis kupca.

Če z nakupom krmil, lastnik kmetijskega gospodarstva poveča mlečnost svojih krav, mora to mleko tudi prodati, prodaja mleka se izvaja večinoma preko kmetijskih zadrug, te pa mleko potem plasirajo na trgu. Prevzem mleka se izvaja vsak drugi dan, tudi v nedeljah in praznikih. Lasniki imajo večinoma stoječe ali vozeče bazene za mleko. Stoječi je pritrjen na tla, vozeči bazeni pa so nekoliko manjši in jih lastnik lahko odpelje na mesto odvzema. Vsak drugi dan voznik z tovornjakom cisterno pride na mesto odvzema, vozi po trasi in prečrpa mleko iz lastnikovega bazena v svojo avtocisterno. Črpalka izmeri količino mleka, ki jo prečrpa iz bazena, in izpiše potrdilo o prevzemu mleka (slika 13).

POTRDILO	O	PREVZEMU	
Dobavitelj:			3863
Zacetek prevzema:	15.08.2008		09:31
Konec prevzema:			09:32
KOLICINA:	*	135	L*
Temperatura:			3.2 °C
Voznik:			4
Vozilo:			2

Slika 13: Obrazec Potrdilo o prevzemu

Potrdilo o prevzemu vsebuje naslednje podatke: dobavitelj, datum prevzema, začetni in končni čas prevzema, količina prevzetega mleka v litrih, temperatura prečrpanega mleka, šifra voznika in vozila. Dobavitelj je označen le z šifro, katero voznik s pomočjo infrardečega čitalnika prebere iz čipa, ki je pritrjen na mlečnem bazenu. Voznik pritrdi cev na ventil bazena; ko preko infrardečega čitalnika računalniku sporoči kdo je dobavitelj, se začne črpanje mleka iz bazena. Črpalka zabeleži začetni in končni čas črpanja. Med črpanjem mleka črpalka odvzame vzorec mleka in izmeri temperaturo mleka. Po končanem črpanju izmeri količino prevzetega mleka, izpiše potrdilo o prevzemu mleka. Na potrdilu so izpisani prej omenjeni podatki in šifra voznika in vozila. Potrdilo o prevzemu služi kot dokazilo koliko mleka je bilo oddanega.

Lastnik kmetijskega gospodarstva mora shranjevati potrdila o prevzemu. Konec meseca na obrazec vpiše količino oddanega mleka po dnevih. Na dnu obrazca sešteje podatke in dobi količino oddanega mleka v celotnem mesecu, obrazcu priloži tudi

količine in cene je izračunana vrednost, ki se ji prišteje še davek. V spodnjem delu vidimo kompenzacija računov. Če je prodajalec, kakšno stvar kupil pri kupcu, se mu v tem primeru na dobavnici, zmanjša vrednost za plačilo, sorazmerno z njegovim računom. Najpomembnejši dokument v pod-procesu spremljanja stanja živali je izpis iz centralnega registra govedi (CRG). Ta dokument (slika 15) Ministrstvo RS za Kmetijstvo Gozdarstvo in Prehrano vsake tri mesece pošlje lastniku. Lastnik je dolžan preveriti, če se stanje v hlevu ujema z stanjem na dokumentu, v nasprotnem primeru mora poskrbeti, da se ta stvar ustrezno popravi. Dokument je sestavljen iz dveh tabel, v prvi tabeli je seznam govedi, ki so trenutno na kmetijskem gospodarstvu, na drugi strani dokumenta pa je tabela, kjer so prikazani premiki govedi na kmetijskem gospodarstvu v določenem obdobju.

Št.	ID živali	Datum roj.	Spol	Pasma	Mati	Oče
1	SI 0285 1039	06.07.04	Ž	ČB	SI 2249 2005	SI 136 4049
2	SI 0322 4287	20.08.06	Ž	LS	SI 184 9459	SI 9276 7959
3	SI 1230 0415	26.04.01	Ž	ČB	SI 204 6423	IT 1391 0700 2047
4	SI 1285 1038	06.07.04	Ž	(RH/LS)/LS	SI 184 9459	SI 2232 0003
5	SI 182 3790	28.04.98	Ž	LS	SI 167 4025	SI 92 2402
6	SI 184 9459	30.03.99	Ž	LS	SI 167 3281	SI 152 9584
7	SI 2249 2005	12.08.02	Ž	(LS/ČB)/ČB	SI 182 3789	NL 8 5752 6283
8	SI 2307 6893	07.03.06	Ž	LS	SI 4251 9548	SI 2253 9500
9	SI 2337 5075	11.04.07	M	ČB	SI 0285 1039	DE 03 4649 9400
10	SI 4251 9548	17.03.03	Ž	LS	SI 184 9458	SI 192 9417
11	SI 4284 9656	01.07.04	Ž	LS	SI 204 6422	SI 2232 0003
12	SI 8307 0080	05.09.05	Ž	LS	SI 0249 4212	SI 7240 0090

Število vseh živali : 12 Število ženskih živali : 11 Število moških živali : 1

Slika 15: Obrazec Seznam govedi na gospodarstvu - Stalež živali

Iz zgornjega dela dokumenta je razvidno za katero kmetijsko gospodarstvo veljajo navedeni podatki. Nad lastnikovimi podatki, kot so njegova G-MID številka, naslov in naziv imetnika živali, je ime izdajatelja tega dokumenta. V osrednjem delu so podatki o živalih, identifikacijska oziroma ušesna številka, datum rojstva, spol, pasma, mati in oče te živali. V spodnji vrstici pa je izpis koliko živali je trenutno na kmetijskem gospodarstvu, koliko od teh živali je moškega in koliko jih je ženskega spola.

Seznam premikov za obdobje od 02.03.07 do 15.05.07											
- G-MID: 100334040											
- naslov gospodarstva: SREDNJA VAS PRI ŠENČURJU 118, 4208 ŠENČUR											
- pri imetniku: SAJEVIC JOŽE											
Zap št.	ID živali	Spol	Prihod				Odhod				
			G-MID	datum	priglasitev(dni)	vzrok	G-MID	datum	priglasitev(dni)	Tip gospod.	
1	SI 2337 5075	M		11.04.07		registracija					
2	SI 3337 3278	Ž					100499837	07.03.07	1	KMG	
Število živali za katere ste sporočili prihod : 1											
Število živali za katere ste sporočili odhod : 1											

Slika 16: Obrazec Seznam premikov govedu v obdobju

Iz obrazca Seznam premikov govedu v obdobju (slika 16) je razvidno, katera žival je v navedenem obdobju prišla ali odšla iz kmetijskega gospodarstva. V zgornji vrstici je navedeno za katero obdobje in katero kmetijsko gospodarstvo se nanašajo v tabeli navedeni podatki. V prvi koloni je zaporedna številka premika, v drugi koloni je identifikacijska – ušesna številka živali, v tretji koloni je naveden spol živali. Nato sledi večje okence prihod, ki je razdeljeno na: G-MID, datum prihoda, priglasitev ter vzrok prihoda. Na koncu tabele je drugo večje okence odhod, ki je sestavljeno iz naslednjih stolpcev: G-MID, datum odhoda, priglasitev, tip gospodarstva. Iz te tabele je razvidno tudi ali se je kakšna žival rodila na tem gospodarstvu. Če v polju prihod v stolpcu vzrok vidimo napis registracija, pomeni, da je bila žival na novo registrirana v registru govedu in ne gre za premik med gospodarstvi. To je razvidno tudi v stolpcu G-MID, saj je to polje prazno. V polju datum je vpisan datum priglasitve prihoda ali odhoda. V polju priglasitev so z zvezdico označeni tisti podatki, ki so prekoračili z zakonom določen rok za priglasitev. Če prekoračijo rok 15 dni od rojstva do označitve oziroma 15 dni od prevoza živali na drugo gospodarstvo in sporočitve agenciji so označeni z eno zvezdico, če prekoračijo 20 dni od rojstva do označitve so označeni z dvema zvezdicama.

V polju odhod v stolpcu tip gospodarstva je vpisano na katero vrsto gospodarstva je žival šla. Če je v polju vpisan podatek pogin, pomeni, da je bila žival odpeljala gospodarska družba, ki se ukvarja z odvozom crkovine. V polje G-MID pa je vpisana tudi številka te gospodarske družbe. Če v polje vpisano KMG pomeni, da je žival kupil drug rejec za rejo, v polju G-MID je vpisana tudi identifikacijska številka rejca. Če pa je pri živali v polju tip gospodarstva vpisano zbirni center, pomeni, da je bila žival odkupljena s strani gospodarske družbe, običajno kmetijske zadruge, ki se ukvarja z prodajo živih živali v EU ali tujino. V polju G-MID je vpisana tudi identifikacijska številka družbe. V spodnjem delu obrazca pa je naveden še podatek za koliko živali je bil sporočen prihod in za koliko odhod.

3. BESEDNI OPIS PROBLEMA

Kmetijska gospodarstva v Sloveniji, ki želijo pridobiti kmetijske subvencije se srečujejo z vse večjo birokracijo saj je za vsako vlogo potrebno kar precej podatkov o stanju na kmetijskem gospodarstvu. Podatki morajo biti natančni, to lastniku kmetijskega gospodarstva vzame kar precej časa.

Problem vidim v tem, da se večinoma vsi podatki: o staležu živali na kmetijskem, podatki o pavšalnem nadomestilu, o odkupu mleka, o servisiranju strojev, o nabavi in prodaji na gospodarstvu vodijo ročno. Podatki se zapisujejo v knjige, ko pa lastnik podatek potrebuje mora pregledati kar precej gradiva preden pride do pravega podatka. Razni seštevki in izračuni se delajo ročno, pri tem prihaja do napak in nepotrebnega dela, saj bi to lahko opravil računalnik povsem avtomatsko. Zato sem prišel na idejo, da bi izdelal neko računalniško aplikacijo. Pri kateri bi bili podatki na enem mestu in v hipu dosegljivi.

Lastnik kmetijskega gospodarstva, ki je pavšalni zavezanec, mora vsako leto, v mesecu januarju oddati poročilo o poslovanju z pavšalnim nadomestilom. Na poročilu za pavšalno nadomestilo mora biti razvidno: davčna številka kupca, kateremu je bilo blago prodano z pavšalnim nadomestilom, naziv kupca, naslov kupca, ter znesek 4% od vrednosti blaga, na dnu strani pa skupni seštevke prodaje z pavšalnim nadomestilom v določenem letu.

Danes imajo lastniki kmetij tudi po sto živali in je težko imeti v glavi koliko je živali v hlevu in koliko jih je odšlo iz kmetijskega gospodarstva. Zato je Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) kmetom izdala hlevske knjige. Gre za liste papirja na katerih so narisane tabele in vsaka žival ima svojo vrstico, v kateri se spremlja najprej rojstvo živali, ime živali, pasma in njeno ušesno številko in imena ter ušesne številke staršev, kdaj je bilo rojstvo sporočeno agenciji. Na naslednji strani v isti vrstici pa ima žival prostor za odhod in prihod na kmetijsko gospodarstvo. V hlevski knjigi so zabeležene vse živali, ki so bile na kmetijskem gospodarstvu od začetka vodenja hlevske knjige. Lastnik ročno vpisuje živali in njihove podatke v knjigo, ki mu jo priskrbi ARSKTRP, v njej so v tabeli vodeni podatki o posamezni živali: ime, identifikacijska – ušesna številka, datum rojstva, spol, pasma, podatki o materi in očetu (ime in identifikacijska številka), datum prijave živali SIR-u (služba za identifikacijo in registracijo), številka prijave. Na drugem listu se vodijo prihod in odhod živali. Če žival ni bila rojena na kmetijskem gospodarstvu, ima izpolnjeno rubriko prihod, drugače je ta rubrika prazna, saj je v tem primeru datum rojstva enak datumu prihoda. V rubriki prihod če je bila žival pripeljana na kmetijsko

gospodarstvo se vodijo podatki: datum prihoda, KMG-MID številka, ter naziv in naslov prejšnjega lastnika. Vsaka žival pa tudi enkrat odide iz kmetijskega gospodarstva, v hlevski knjigi se to vodi pod rubriko odhod. V tej rubriki se vodijo podatki kot so: datum odhoda, vzrok odhoda (klavnica, prodaja, pogin, drugo), KMG-MID številka ter naziv in naslov novega lastnika, datum prijave SIR-u, ter prijavna številka.

Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja pa vsak štiri mesece na kmetijsko gospodarstvo pošlje, kakšen je stalež živali v hlevu pri določenem rejcu, in katere živali so v tem času prišle ali odšle iz kmetijskega gospodarstva. Lastnik je dolžan javiti agenciji, če se podatki ne ujemajo, če mora podatke o živalih iskati po papirni knjigi mu to vzame precej časa. Zato bi na kmetijskem gospodarstvu vzpostavil elektronsko knjigo. In ko bi kmetijsko gospodarstvo dobilo spisek o stanju iz agencije, bi v računalnik samo vnesli podatek za katero obdobje želijo podatke. In računalnik bi jim izpisal spisek živali v hlevu, ter njihove prihode in odhode v tem obdobju. Za elektronsko hlevsko knjigo bi rabil naslednje podatke: šifra živali, če žival slučajno še nima ušesne številke, za katero je lastnik dolžan poskrbeti v osmih dneh od dneva rojstva, številka v ušesu katero da živali zato usposobljena oseba ali lastnik sam, ime živali, datum rojstva živali, datum prihoda na kmetijsko gospodarstvo, če je bila žival pripeljana na kmetijsko gospodarstvo se datum rojstva in datum prihoda razlikujeta, datum odhoda in vzrok (klavnica, pogin, prodaja, drugo) odhoda živali, pasma živali spol živali, mati živali, oče živali, spol živali.

Lastnik kmetijskega gospodarstva mora biti seznanjen z brejestjo svojih krav in telic. To pa ni lahko če ima v hlevu veliko število živali. Pri brejih kravah je potrebno biti še bolj pozoren, saj je treba kravo odstaviti. To pa pomeni, da ji je potrebno dajati slabšo hrano in brez krmil, s tem krava počasi izgubi mleko. Ko je odstavljena, se začne pripravljati na porod. Na poročilu o brejosti živali moramo imeti naslednje podatke: številka živali v ušesu, ime živali, datum rojstva, pasma, ime bika s katerim je bila žival osemnjena, predvideni datum do kdaj naj bi bila žival odstavljena, predvideni datum telitve, dejanski datum telitve.

Kmetijsko gospodarstvo, ki se ukvarja z živinorejo, oziroma še natančneje z pridelavo mleka, mora vsak konec meseca, oddati mesečno poročilo o oddaji mleka. Običajno se seštevke oddaje mleka na kmetijskih gospodarstvih izračunava ročno. Zato sem si zamislil da bi to lahko delali tudi s pomočjo računalnika, uporabnik, bi le vnesel podatke v tabelo. Na kmetijskem gospodarstvu se mleko običajno oddaja vsak drugi dan. V računalniško aplikacijo bi bilo potrebno vnesti podatek o mesečni oddaji mleka. Aplikacija pa bi potem sama izračunala skupno prodajo mleka, v

celem letu ali v daljšem obdobju. Podatek o mesečni prodaji mleka bi se moral shranjevati.

Na kmetijskem gospodarstvu je dandanes vse več kmetijskih strojev. Zato je potrebno voditi tudi evidenco o vzdrževanju strojem, saj z rednim in pravočasnim vzdrževanjem, preprečimo oziroma zmanjšamo število večjih popravil na določenem stroju. Če pa stroj ni več rentabilen, če imamo zelo veliko popravil na njem, ga je potrebno prodati. Evidenca o vzdrževanju strojev nam pomaga tudi pri samem popravilu saj iz evidence lahko razberemo, kateri serviser nam je pri predhodni okvari popravil stroj in koliko nas je to stalo. Danes se popravila strojev vodijo na kmetijskih gospodarstvih večinoma vodijo ročno v zvezkih. Ko želimo izračunati, koliko nas je stal servis v določenem obdobju, moramo nato sešteti zneske vseh popravil. Oziroma, če želimo podatek, koliko popravil smo izvajali na določenem stroju in koliko so nas ta popravila stala, moramo ponovno sešteti zneske, ki jih najdemo v knjigi. Če lastnik vodi podatke o servisiranju strojev kronološko, je hitro pridobljen podatek koliko je zapravil za servisiranje strojev v določenem obdobju, nekoliko več dela pa je z podatkom koliko ga je stalo popravilo določenega stroja. Če pa vodi podatke o servisiranju po posameznem stroju pa je ravno obratno. Podatki, ki se vodijo o servisiranju so: ime stroja, leto izdelave, datum servisa, naziv serviserja, cena servisa, število delovnih ur, če ima stroj števec, da le-te beleži.

Ker je kmetijsko gospodarstvo kot manjša tovarna, je zaradi lastne evidence dobro voditi tudi podatke o prihodkih in odhodkih. Iz prihodkov in odhodkov je tako konec leta razvidno, če smo v preteklem letu poslovali dobro. Na kmetijskem gospodarstvu so glavni prihodki: prodaja mleka, prodaja živali, prihodki iz subvencij, prihodek od vračila pavšalnega nadomestila, od prodaje pridelkov, iz naslova najemnin, strojne storitve, ostalo. Odhodki pa so naslednji: nakup prehrane in prehranskih dodatkov za živali, nakup umetnih gnojil, nakup herbicidov in pesticidov za zatiranje plevelov in škodljivcev, nakup semen, servis kmetijskih strojev, osemenjevanje in zdravljenje živali, strošek najemnin za kmetijske površine, najem strojnih storitev in ostalo. V evidenci o prihodkih in odhodkih je potrebno voditi podatke o datumu nastanka prihodka ali odhodka, znesek le tega, ter v katero skupino določeni prihodek ali odhodek spada. Tako lahko pridobljene podatke primerjamo z podatki iz prejšnjih let si lažje predstavljamo zakaj je rezultat takšen kot je. Iz pridobljenih podatkov lahko razberemo, kje bi se dalo kaj privarčevati.

4. RAZVOJ PROGRAMSKE REŠITVE

4.1. Predstavitev programov za razvoj uporabniške rešitve

Kaj je uporabniška rešitev? To je v celoti ali delno računalniško podprt poslovni postopek ali poslovna funkcija. Običajno uvedba uporabniške rešitve zahteva tudi organizacijske spremembe. Glavni cilj je olajšati delo, povečati produktivnost in zmanjšati stroške in čim bolj preprečiti napake. Še posebej pri stroških je bila v malih podjetjih ključna dilema, ki je zavirala uvajanje računalniške podpore, saj so bili programi in njihove licence predragi za prihodke podjetij. Z uporabo rešitev MS Access-a, ki je nameščen na večini osebnih računalnikov z operacijskimi sistemi Windows, se je začelo obdobje hitrega razvoja cenejših delujočih uporabniških rešitev.

Za razvoj moje uporabniške rešitve sem se odločil uporabiti Microsoft Access 2003. Access je relacijski sistem za upravljanje s podatkovnimi bazami. Gre za produkt podjetja Microsoft, ki omogoča izdelavo uporabniške rešitve na lastni relacijski zbirki podatkov (bazi) ali v povezavi z drugimi relacijskimi zbirkami podatkov (npr. Microsoft SQL Server ali podobno). Prednost povezave na SQL Server je predvsem v tem, da lahko več uporabnikov hkrati hitro dostopa do podatkov. Dodatno lahko s pomočjo SQL Serverja določite uporabnike in njihove pravice in s tem povečate varnost. Na ta način postane MS Access uporaben tudi za mala podjetja. Povsem zadostna podatkovna baza primerna za manjše projekte, program je vključen v paket MS Office Professional. Prva verzija je izšla novembra 1992, minimalne zahteve za verzijo 1.1. so bile: Windows verzija 3.0, 4MB RAM-a, priporočeno je bilo 6MB. Razvit je bil pod delovnim imenom Cirius. V začetku uporabe je bilo z njim kar nekaj težav. Težave so se pojavljale pri delu z velikimi datotekami, poleg tega dokumentacija navaja že veliko drugih možnosti, kjer so nastajale težave. Uporaben je za manjša podjetja, oddelke v večjih podjetjih, manjše namizne aplikacije. Poleg tega je primeren tudi za izdelavo prototipov večjih aplikacij, ter pri delu trgovskih potnikov na terenu. Slabosti programa so: nima vseh funkcij, ki jih imajo večje baze na primer ORACLE, MS SQL Server, ni primeren za mrežno uporabo, ni primeren za okolje z več uporabniki (več sočasnih dostopov). Prednosti programa so: enostavna namestitev, enostaven za uporabo, privlačen in enostaven grafični vmesnik, enostaven prenos baze na drug računalnik, dober je za učenje podatkovnih baz, saj pridobljeno znanje lahko uporabimo pri drugih programih za upravljanje z bazo podatkov. Kot pomoč pri predstavitvi dobljenih rezultatov baze podatkov sem uporabil program Microsoft EXCEL 2007. To je zmogljivo orodje za ustvarjanje in oblikovanje preglednic. Omogoča analiziranje in skupno rabo podatkov, na podlagi

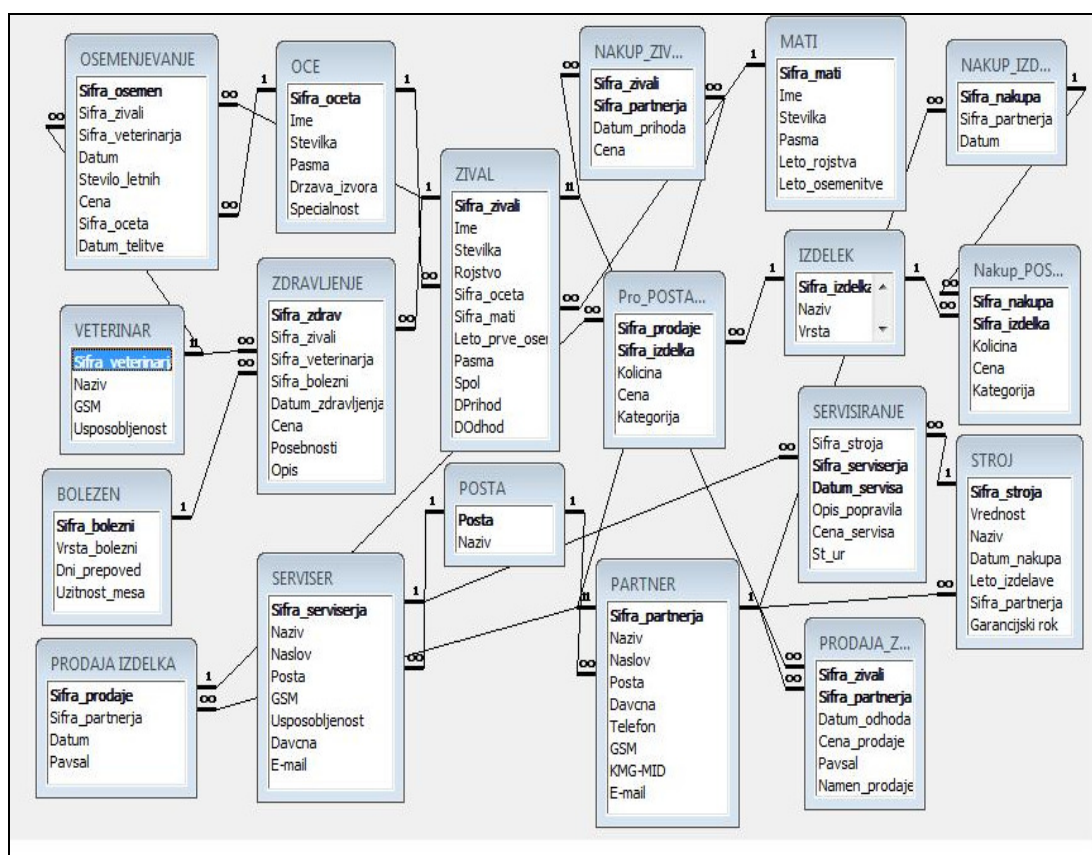
katerih lahko sprejmemo boljše odločitve. Z novim uporabniškim vmesnikom, ki je osredotočen na rezultate, učinkovito ponazoritvijo podatkov in pogledi vrtilne tabele lahko ustvarimo in uporabljamo grafikone profesionalnega videza.

4.2. Načrtovanje baze podatkov

Načrtovanja baze podatkov sem se lotil, potem ko sem opravil pogovore z tremi lastniki kmetijskih gospodarstev. Na podlagi teh pogovorov sem izdelal besedni opis problema, iz tega sem sestavil spisek podatkov, ki naj bi se vodili o posameznem dogodku, oziroma predmetu. Podatkovni model je sestavljen iz 19 tabel: ZIVAL, POSTA, NAKUP_ZIVAL, Pro_POSTAVKA, PARTNER, MATI, IZDELEK, SERVISIRANJE, PRODAJA_ZIVALI, NAKUP_IZDELKA, Nakup_POSTAVKA, STROJ, OČE, ZDRAVLJENJE, SERVISER, PRODAJA IZDELKA, BOLEZEN, VETERINAR, OSEMENJEVANJE.

Kaj je to tabela? V Accessu tabela predstavlja množico podatkov o določeni temi, ko so izdelki ali dobavitelji... Uporabljanje ločenih tabel za vsako temo pomeni, da te podatke shranimo samo enkrat. Rezultat tega je bolj učinkovita zbirka podatkov in manj napak pri vnašanju podatkov. Kaj je to relacija? Ko sem v Microsoft Access-ovi zbirki podatkov naredimo različne tabele za vsako zadevo (entiteto, predmet), potrebujemo način, ki bo Microsoft Access-u povedal, kako naj ponovno združi te informacije. Prvi korak v tem procesu je, da določimo relacije (povezave) med tabelami. Ko to naredimo lahko ustvarimo poizvedbe, obrazce in poročila ter tako hkrati prikažemo informacije iz različnih tabel. Atributi v tabelah na sliki 17, ki so odebeljene predstavljajo ključe. Ključ je tisti atribut, katerega vrednost loči pojav posameznih entitet. Številka živali na primer omogoči izpis vseh podatkov o točno določeni živali. Poznamo primarne ključe, zunanje oziroma tuje ključe, ter sestavljene ključe. Primarni ključ enolično opiše pojav določene entitete. Relacijska baza preprečuje, da bi se uporabili dve enaki vrednosti primarnih ključev. Tipični premeri primarnih ključev so: številka delavca, številka izdelka, številka naročila, matična številka občana, davčna številka. Primarni ključ je lahko sestavljen tudi iz dveh ali več atributov. Tuji ključ je atribut v entiteti, ki je primarni ključ neke druge entitete. Kot primer vzemimo PRODAJA IZDELKA, ki ima primarni ključ šifra prodaje. Ker želimo vedeti, kdo je kupil izbrane izdelke, potrebujemo informacijo o kupcu. Šifra partnerja oziroma kupca je dovolj, da lahko enolično določimo kdo je naročnik tega naročila; šifra partnerja s tem predstavlja tuji ključ. V MS Access-u relacije med entitetami ustvarimo s pomočjo povezav med primarnimi in tujimi ključi, kjer upoštevamo pravilo, naj ima isti podatek (v katerikoli entiteti) vedno isto ime, dva različna podatka pa različni imeni. V nekaterih primerih ni mogoče s pomočjo enega atributa enolično opredeliti pojavnice entitete. V takih primerih si

pomagamo s sestavljenimi ključi. Tudi tukaj imamo več možnih rešitev. Najbolj običajna rešitev je, da vse tuje ključe označimo kot sestavljen ključ. Ta način nam preprečuje, da bi lahko isto kombinacijo ključev še enkrat ponovili, kar je v večini primerov zahtevno. Ta način bomo imenovali zaprta varianta. Če uporabnik zahteva, da se lahko nek sestavljen ključ ponovi znotraj istega postopka, (na primer, ena stranka lahko kupi več istih izdelkov, ki jih zapišemo ločeno: 2 kg krompirja, 1kg pšenice, še enkrat 2kg krompirja) se določi nov primarni ključ in se združi z drugimi tujimi ključi. Ta način imenujemo odprta varianta.

Slika 17: Entitetno relacijski diagram

Podatki, ki se vodijo o posamezni živali, so naslednji: šifra živali, ime, ušesna številka, datum rojstva, oče, mati, leto prve osemenitve, če gre za žival ženskega spola, če pa za žival moškega spola pa je ta rubrika prazna, pasma, spol, datum prihoda, če ni bila rojena na kmetijskem gospodarstvu, datum odhoda. Šifra živali se vodi, čeprav ušesna številka enoznačno določa posamezno žival, vendar takoj ob rojstvu žival nima številke, in če pride do smrti je vseeno žival potrebno vpisati v hlevsko knjigo. Ena žival ima enega očeta, en oče pa je lahko oče več živalim. Ena žival ima eno mati, mati pa ima lahko več živali. Ena žival je lahko večkrat kupljena,

en nakup pa ima samo eno žival. Ena žival je lahko večkrat prodana, ena prodaja pa ima samo eno žival. Ena žival je lahko v primeru bolezni večkrat zdravljena za isto bolezen, za posamezno zdravljenje pa je zdravljena ena žival. Žival je večkrat osemenjena, z enim osemenjevanjem pa je osemenjena ena žival.

Podatki ki se vodijo o posameznem poslovnem partnerju so: šifra partnerja, naziv, naslov, pošta, davčna številka, telefonska številka, GSM številka, KMG-MID številka, to je številka, ki enoznačno določa posamezno gospodarstvo, naslov elektronske pošte. En partner se nahaja na eni poštni številki, ne eni poštni številki pa se nahaja več partnerjev. En partner nam lahko odkupi več izdelkov, en izdelek pa lahko prodamo različnim partnerjem. Ker gre za relacijo mnogo proti mnogo je vmes povezovalna tabela. En partner lahko proda več živali, od enega partnerja pa lahko kupimo s posameznim nakupom kupimo eno žival. Podobno lahko tudi partner od nas kupi več živali, mi pa od partnerja kupimo točno določeno žival. Pri partnerju lahko kupimo več strojev, točno določen stroj pa je kupljen pri enem partnerju, oziroma dobavitelju. Pri določenem dobavitelju oziroma partnerju pri posameznem nakupu lahko kupimo več izdelkov, določen izdelek pa lahko kupimo pri več partnerjih. Gre za relacijo mnogo proti mnogo, zato med nakupom in izdelkom povezovalna tabela Nakup_POSTAVKA. Če te tabele nebi bilo bi pri posameznem nakupu lahko kupili le en izdelek. Podatki ki se spremljajo o določenem stroju: šifra stroja, vrednost ob nakupu, naziv, vrednost ob nakupu, leto izdelave, od koga je bil stroj kupljen, garancijska doba. Podatki ki se spremljajo o določenem servisiranju, na katerem stroju se opravlja določen servis, kateri serviser kdaj opravlja ta servis, opis servisa, kaj je bilo zamenjano oziroma popravljeno na stroju, koliko nas je to stalo in število delovnih ur stroja pri katerih je bila določena stvar popravljena. Servisiranje stroja lahko opravi več serviserjev, točno določeno servisiranje pa opravi en serviser. Določeno servisiranje se lahko opravlja na več strojih, določen servis pa se opravi na enem stroju. Določen serviser ima samo en poštni naslov, na določenem poštnem naslovu pa lahko živi več serviserjev. Podatki, ki se vodijo o posameznem zdravljenju živali, šifra zdravljenja, za katero žival je bilo opravljeno posamezno zdravljenje, kdo je opravil to zdravljenje, za katero bolezen in kdaj je bila žival zdravljena, koliko je to zdravljenje stalo, če so bile kakšne posebnosti oziroma zapleti pri zdravljenju. Ena žival ima lahko več zdravljenj, eno zdravljenje pa se izvaja pri eni živali. Ena bolezen se lahko pojavi pri več zdravljenjih, pri enem zdravljenju pa se žival zdravi zaradi ene bolezni. En veterinar lahko opravi več zdravljenj pri določeni živali, za posamezno zdravljenje pa lastnik pokliče enega veterinarja. Podatki o posameznem osemenjevanju so: šifra posameznega osemenjevanja, na kateri živali se določeno osemenjevanje izvaja, kateri veterinar in kdaj je opravil določeno osemenitev, kolikokrat je bila žival osemenjena v

posameznem osemenjevalnem ciklu, cena, od katerega bika je bilo odvzeto seme, datum telitve, ki izhaja iz tega osemenjevanja. Datum telitve se spremlja, ker iz datuma telitve iz prejšnjih let lahko ugotovimo ali bo imela žival telitev pred predvidenim rokom telitve ali za tem rokom. Ena žival ima lahko več osemenitev, določena osemenitev pa se izvaja na eni živali. En veterinar lahko opravlja več osemenitev, točno določeno osemenitev pa opravi en veterinar. Seme enega očeta se lahko uporabi pri več osemenitvah, za določeno osemenitev pa se uporabi seme enega bika.

4.3. Predstavitev aplikacije

V prejšnjem poglavju sem opisal tabele, ki so temelj za postavitve aplikacije. Tabele so uporabniku skoraj nevidne in se ga tudi ne tičejo. Uporabnik običajno le vpisuje podatke v obrazce, klika na ukazne gumbе in izpisuje poročila. Kaj je to obrazec? V MS Accessu je obrazec vrsta predmeta zbirke podatkov, ki se prvotno uporablja za vnašanje ali prikazovanje podatkov v zbirki podatkov. Obrazec lahko uporabimo tudi kot stikalno ploščo, ki odpre druge obrazce in poročila v zbirki podatkov, ali kot pogovorno okno po meri, ki prejme uporabniški vnos in na temelju vnosa izvede izbrano dejanje. Obrazec oziroma forma uporabniku omogoča enostavnejši in varnejši način vnosa ali prikazovanja podatkov. Večina obrazcev je vezanih na eno ali več tabel in poizvedb v zbirki podatkov. Vir zapisov obrazca se sklicuje na polja v temeljnih tabelah in poizvedbah. Obrazec ne rabi vsebovati vseh polj iz vseh tabel ali poizvedb na katerih temelji. Opis kaj je to tabela je opisan v poglavju 4.2.. Kaj je to poizvedba? Poizvedbe uporabljamo, če želimo na različne načine pregledovati, spreminjati in analizirati podatke. Uporabite jih lahko tudi kot vir zapisov za obrazce in poročila in strani za dostop do podatkov. Kaj je to poročilo? Poročilo je učinkovit način predstavitve podatkov v natisnjeni obliki. Ker imamo nadzor nad velikostjo in videzom vsega v poročilu, lahko prikažemo informacije tako, kot jih želimo videti. Na sliki 18 je predstavljena glavna stikalna plošča – glavna stran Aplikacije za vodenje evidenc na kmetijskem gospodarstvu. Na glavni strani se nahajajo gumbi za prehajanje na skupine obrazcev in poročil, gumb za izhod iz programa, podatki o lastniku kmetijskega gospodarstva.

S pritiskom na gumb izdelek se nam pokaže podobrazec, ki ime enako slikovno podobo, vendar so na njem drugi ukazni gumbi. Podobrazec, kjer so ukazni gumbi, ki odpirajo obrazce o izdelku se nahaja spodaj slika 19. Če na glavni strani kliknemo na gumb IZDELEK, se na podobrazcu pokažejo gumbi: vnos novega izdelka, nakup izdelkov, prodaja izdelkov, poročilo pavšal izdelka, poročilo izpis izdelkov, gumb za vrnitev nazaj na glavno stran, ter gumb za končanje program oziroma izhod iz

aplikacije. Povsem podobni podobrazci se pokažejo tudi če kliknemo na ostale gumbе na glavni strani.

Slika 18: Obrazec Glavna stran - Glavni meni

Če kliknemo na gumb ŽIVAL, se pokaže podobrazec, z povsem identično likovno podobo kot podobrazec izdelek, le da ima naslednje ukazne gumbе: vnos živali, nakup živali, prodaja živali, vnos podatkov o zdravljenju, vnos podatkov o osemenjevanju, nazaj na glavno stran, ter gumb za končanje programa. Ob kliku na gumb STROJ na glavni strani se prikaže podobrazec z gumbi: vnos stroja, vnos serviserja, servisiranje, poročilo izpis strojev, poročilo izpis stroškov servisiranja, gumb za vračilo na glavno stran, ter gumb za končanje programa. Če na glavni strani kliknemo na gumb PARTNER, se prikaže podobrazec na njem pa gumbi: vnos partnerja, vnos serviserja, vnos veterinarja, vnos pošte, poročilo izpis partnerjev, gumb nazaj na glavno stran, konec programa. Ob kliku na gumb POROČILO ODHODKI, se prikaže podobrazec z gumbi: poročilo odhodki po kategorijah, poročilo nakup živali, odhodki iz servisiranja, odhodki iz zdravljenja, odhodki iz osemenjevanja, nazaj na glavno stran, ter konec programa. Ob kliku na gumb POROČILO PRIHODKI IN PAVŠAL, se prikaže podobrazec z gumbi: poročilo

prihodki po kategorijah, poročilo prihodki od prodaje živali, poročilo pavšal od prodaje živali, poročilo pavšal od prodaje izdelka, nazaj na glavno stran in gumb za konec programa. Če kliknemo na gumb POROČILA O ŽIVALI, se prikaže podobrazec na katerem so naslednji gumbi: poročilo brejost krav in telic, poročilo odhod živali, poročilo osemenjevanje živali, poročilo prihod živali, poročilo stalež živali v hlevu, poročilo zdravljenje živali, nazaj na glavno stran, ter konec programa. Nekateri gumbi v različnih podobrazcih vodijo na iste obrazce ali poročila, vendar pod drugim imenom. Obrazce sem ponovil, da bi bilo krmiljenje med obrazci čim bolj preprosto.

Slika 19: Podobrazec IZDELEK

Če kliknemo na glavni strani na gumb IZDELEK, se nam prikaže podobrazec ki potem vodi naprej na obrazce za vnos podatkov in poročila. Če na navedenem podobrazcu kliknemo na gumb. Vnos novega izdelka se prikaže obrazec za vnos izdelka, ki je prikazan na sliki 20. Nakup izdelka, se prikaže obrazec za nakup izdelka, ki je prikazan na sliki 21. Prodaja izdelka, se prikaže obrazec, ki služi za vnos podatkov o prodaji izdelkov, je prikazan na sliki 22. Poročilo pavšal izdelka, prikaže se poročilo, na katerem je izračunan za pavšal od prodaje izdelkov, ki je

prikazan na sliki 23. Ob kliku na izpis izdelkov, se prikaže poročilo na katerem so prikazani vsi izdelki, kot kaže slika 24. Ob kliku na gumb nazaj na glavno stran se vrnemo na obrazec glavna stran, ki je prikazan na sliki 18. Ob pritisku na gumb konec programa pa se aplikacija zapre.

Na obrazcu Vnos izdelka sta v glavi obrazca ukazna gumba, izpis izdelkov, pavšal izdelek, ki odpreta poročila seznam vseh izdelkov in poročilo o pavšalu po izdelku. Ob kliku na gumb pavšal izdelek se nam pojavi podokno v katero vpišemo obdobje, za katerega se nanaša izračun. Zraven njiju pa je ukazni gumb najdi zapis. Pred klikom na gumb moramo določiti v katerem polju bomo iskali zapise, to storimo s klikom v polje. Uporabnik v obrazec vpisuje podatke o izdelkih: šifra, naziv, vrsta, enota mere izdelka. Polje šifra izdelka, ki ima sivo podlago ima avtomatični vnos, računalnik za vsak nov zapis v to polje vpiše novo zaporedno številko. Tako uporabniku ni potrebno paziti, da bi se primarni ključ ponavljal. Polje enota mere pa je tipa kombinirano polje, uporabnik tako podatke izbere iz seznama, ki se prikaže ob kliku na črno puščico v sivem polju. Spodaj v nogi obrazca pa so še ukazni gumbi za krmiljenje po posameznih zapisih.

GUMBI ZA KRMILJENJE PO ZAPISIH:

- Ob kliku na gumb se v obrazcu prikažejo podatki od prejšnjega zapisa.

- Ob kliku na gumb se v obrazcu prikažejo podatki od naslednjega zapisa.

- Ob kliku na gumb se v obrazcu prikažejo podatki o zadnjem zapisu.

- Ob kliku na gumb se postavimo na nov zapis, ki omogoča povsem nov vnos.

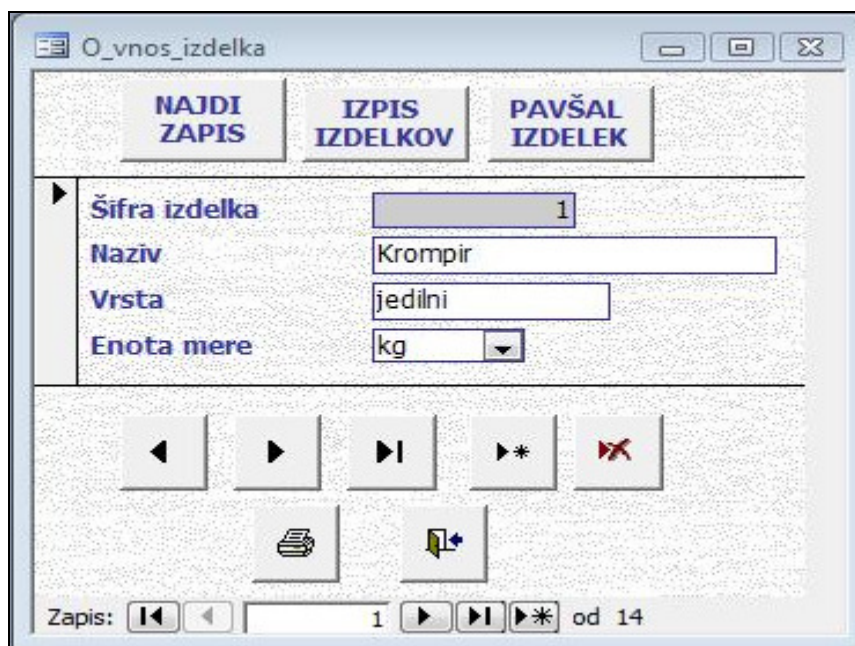
- Ob kliku na gumb se izbriše celoten zapis, ki je trenutno prikazan.

- S pritiskom na gumb se izpiše na papir obrazec, ki je trenutno prikazan.

- S pritiskom na gumb zapustimo obrazec.

Slika 20: Obrazec Vnos izdelka

Na sliki 21 je prikazan obrazec nakup izdelka. V njegovi glavi so ukazni gumbi: izpis dobaviteljev, izpis izdelkov, odhodki po kategorijah, dobavnica, najdi zapis. Poročilo izpis dobaviteljev nam izpiše vse partnerje. Poročilo izpis izdelkov nam izpiše vse izdelke. Ob kliku na gumb odhodki po kategorijah, se nam pojavi pogovorno okno v katerega vpišemo začetni in končni datum obdobja za katerega želimo prikazati poročilo. Če kliknemo na gumb dobavnica, se prikaže trenutni zapis kot poročilo Dobavnica- Račun, ki je primerno za izpis na papir. Najdi zapis pa nam omogoča iskanje po zapisih, postavimo se v želeno polje in vpišemo iskane podatke. Lahko iščemo po celotnem zapisu ali samo po delu zapisa. V nogi obrazca so gumbi, ki služijo za krmiljenje po zapisih. Polje šifra nakupa ima avtomatičen vnos in računalnik sam vpiše naslednjo številko zapisa. V naslednjem kvadratu uporabnik s pomočjo kombiniranih polj enostavno poišče dobavitelja, če zelenega dobavitelja ni. Kliknemo na gumb vnos novega dobavitelja in ga vnesemo. V sivem kvadratu na desni strani se prikažejo podatki izbranega dobavitelja. V polje datum nakupa vpišemo, kdaj se je ta nakup zgodil. V spodnjem delu obrazca vnesemo postavke posameznega nakupa, preko kombiniranih polj vnesemo podatke o izdelku. Če izdelka še ni na seznamu, kliknemo ukazni gumb vnos izdelka, ki se nahaja zgoraj. Po kliku na ta gumb se nam prikaže obrazec vnos izdelka. Ko izberemo kateri izdelek smo kupili, vnesemo še količino in ceno posameznega izdelka. V naslednjem polju izberemo v katero kategorijo določen strošek spada, to nam omogoča, kasnejši izpis odhodkov po kategorijah. V zadnjem obrazcu program izračunava vrednost. Spodaj pa se izračuna znesek celotnega nakupa.

Šifra nakupa: 1

IŠČI DOBAVITELJA PO:

Šifri: 4

Nazivu: Keren Franc

Davčni številki: SI

KMG-MID:

Datum nakupa: 4.10.2006

Vnos novega DOBAVITELJA

Vnos izdelka

DOBAVITELJ

Keren Franc
Srednja vas 115
4208 ŠENČUR
SI

POSTAVKE NAKUPA:

Šifra	Vrsta	Naziv izdelka	Količina	Enota	Cena na enoto	Kategorija	VREDNOST
1	jedilni	Krompir	100	kg	0,30 €	prehrana živali	30,00 €
2	krmna	Pšenica	2	ton	34,00 €	prehrana živali	68,00 €
3	silazna	Koruzna	5	voz	250,00 €	prehrana živali	1.250,00 €
4	zrnje	Koruzna	3	KG	0,30 €	semena	0,90 €
5	surovo	Mleko	710	L	0,30 €	ostalo	213,00 €

Zapis: 1 od 5

ZNESEK CELOTNEGA NAKUPA: 1.561,90 €

Zapis: 1 od 5

Slika 21: Obrazec Nakup izdelka

Na sliki 22 je prikazan obrazec Prodaja izdelka. Obrazec ima v glavi štiri ukazne gumbе: najdi zapis, pavšal izdelek, dobavnica račun, ter prihodek po kategorijah. Pavšal izdelek nam pokaže poročilo, kjer je izračunan znesek pavšala za določeno obdobje. Dobavnica Račun pa nam prikaže trenutni obrazec v primerni obliki za izpis. Če v pogovorno okno vpišemo časovno obdobje za katerega nas zanimajo dohodki po kategorijah, gumb Prihodek po kategorijah razvrsti te dohodke. V okencu Iskanje kupca s pomočjo kombiniranih polj lahko kupca iščemo po šifri, če poznamo njegovo šifro, običajno ga iščemo po nazivu, če imamo na voljo njegovo davčno številko in je že bil naša stranka, ga lahko vpišemo tudi preko davčne oziroma KMG-MID številke. Če kupca ne najdemo med že vnesenimi partnerji, se preko gumba vnos kupca prestavimo v obrazec Vnos partnerja in ga dodamo. Ko poiščemo kupca in ga izberemo se nam na desni strani obrazca v sivem kvadratu prikažejo vsi podatki o kupcu. Nato vnesemo datum prodaje, potrdimo polje pavšal, če je kupec davčni zavezanec. V spodnjo tabelo vnesemo katere izdelke, smo prodali kupcu, njihovo količino in dogovorjeno ceno. Zaradi lastne evidence izbiramo še v polju kategorijo med katere prihodke sodi določena prodaja. Aplikacija nam na podlagi cene in količine izračuna vrednost, znesek pavšala in znesek brez pavšal za

posamezno postavko naročila. Spodaj pod tabelo pa nam izračuna skupno vrednost brez pavšala, vrednost pavšala in vrednost prodaje. Pavšal nam izračunava ne glede na vrednost polja pavšal, vendar če vrednost v polju Pavšal ni izbrana, potem te prodaje aplikacija ne prikaže v poročilu pavšal izdelka slika 23. V obrazcu se nahajata še gumb seznam kupcev, ki prikaže poročilo seznam kupcev in gumb seznam izdelkov, ki izpiše vse zapise, ki so trenutno zapisani v tabeli izdelek. Spodaj so postavljeni gumbi za krmiljenje po zapisih

PRODAJA IZDELKA

NAJDI ZAPIS PAVŠAL IZDELEK DOBANICA RAČUN PRIHODEK PO KATEGORIJAH

Šifra prodaje: 1

ISKANJE KUPCA PO:

Šifri: 4

Nazivu: Keren Franc

Davčni: SI

KMG-MID:

Vnos kupca

Vnos izdelka

KUPEC

Keren Franc
Srednja vas 115
4208 ŠENČUR
SI

Datum: 12.5.2005

Pavšal:

SEZNAM KUPCEV SEZNAM IZDELKOV

Šifra	Naziv	Vrsta	Količina	Enota	Cena	Kategorija	Vrednost	Pavšal	Brez pavšala
1	Krompir	jedilni	901,4	kg	1,00 €	pridelki	901,40 €	34,67 €	866,73 €
2	Pšenica	krmna	10	ton	151,00 €	pridelki	1.510,00 €	58,08 €	1.451,92 €
3	Koruza	silážna	10	voz	120,00 €	pridelki	1.200,00 €	46,15 €	1.153,85 €
4	Koruza	zrnje	10	KG	0,20 €	pridelki	2,00 €	0,08 €	1,92 €

Zapis: 1 od 4

Vrednost brez pavšala: 3.474,42 €

Vrednost pavšala: 138,98 €

Vrednost prodaje: 3.613,40 €

Zapis: 1 od 11

Slika 22: Obrazec Prodaja izdelka

Na sliki 23 je prikazano prej omenjeno poročilo, Pavšal od prodaje izdelka. Na njem so podatki o lastniku kmetijskega gospodarstva. Naziv, naslov, poštna številka, naziv pošte, davčna številka kupca, vrednost prodaje, ter znesek pavšala pri posameznem nakupu. V črtastem okvirčku je naveden, znesek prodaje in vrednost pavšala po posameznem kupcu. V spodnjem delu pa je seštevek celotne prodaje s pavšalom in njegova vrednost, v izbranem obdobju.

<u>Pavšalno nadomestilo za prodajo izdelka</u>							NAZIV LASTNIKA	JOŽE SAJEVIC	100403030
							KMG-MID	SREDNJA VAS 118	4208 ŠENČUR
Zap.št.	Naziv	Naslov	Pošta	Naziv pošte	Davčna številka	VREDOST	PAVŠAL		
1.	KZ Sloga	Šenčur	4208	ŠENČUR	SI25565615	2,00 €	0,08 €		
						100,00 €	4,00 €		
						30,00 €	1,20 €		
Znesek prodaje z pavšalom po partnerju:						132,00 €	Znesek pavšala po partnerju:	5,28 €	
2.	Keren Franc	Srednja vas 115	4208	ŠENČUR	SI	2,00 €	0,08 €		
						1.200,00 €	48,00 €		
						1.510,00 €	60,40 €		
						901,40 €	36,06 €		
Znesek prodaje z pavšalom po partnerju:						3.613,40 €	Znesek pavšala po partnerju:	144,54 €	
Znesek vrednosti prodaje z pavšalom v navedenem obdobju						3.745,40 €	Znesek pavšala v obdobju	149,82 €	

Slika 23: Poročilo Pavšal od prodaje izdelka

Slika 24: Obrazec Vnos živali

Na sliki 24 je prikazan obrazec Vnos živali. Obrazec v svoji glavi vsebuje kar devet ukaznih gumbov: najdi zapis, matere, očetje, brejnost krav, prihod živali, stalež živali, odhod živali, pavšal žival, zdravljenje živali. Ti gumbi nas vodijo od navedenih poročil, gumbi služijo kot pomoč uporabniku, da čim lažje uporablja aplikacijo, do teh poročil lahko uporabnik pride tudi iz glavnega menija. Uporabnik vnese zahtevane podatke v posamezna polja. Če oče ali mati, ne obstajata v bazi podatkov ju je potrebno na novo vnesti. O novem očetu oziroma materi vnese podatke s pomočjo ukaznih gumbov vnos matere vnos očeta, ki se nahajata na spodnji strani obrazca. Iz tega obrazca se lahko s pomočjo gumbov premaknemo tudi na obrazca odhod in prihod živali. V nogi obrazca se nahajajo gumbi za krmiljenje med zapisi.

Na sliki 25 je prikazan obrazec Nakup živali. V glavi so štiri ukazni gumbi, ki so namenjeni prikazu poročil: stalež živali na kmetijskem gospodarstvu na določen dan, prikaz prodajalcev, poročilo prihod živali v določenem časovnem obdobju, to obdobje izbere uporabnik, na koncu pa je še gumb najdi zapis, ki nam omogoča iskanje zapisov znotraj posameznega polja. V samem obrazcu s pomočjo kombiniranega polja preko šifre ali imena poiščemo žival, ki smo jo kupili, ker živali še ni v bazi, jo moramo vnesti s klikom na gumb vnos živali se nam odpre obrazec vnos živali, v katerega vneseemo podatke. Ko vneseemo žival, moramo vnesti še prodajalca, lahko ga vneseemo preko šifre ali preko naziva, če ga slučajno še ni v bazi podatkov, ga vneseemo v obrazec vnos partnerja. V sivem kvadratu zgoraj se nam prikažejo podatki o živali, da preverimo če smo izbrali pravo žival. Podobno je tudi z prodajalcem. Spodaj vneseemo še datum nakupa živali, ki je hkrati tudi datum prihoda živali. Vpisati pa moramo tudi ceno, ki smo jo plačali za žival, ker potem lahko iz poročila prihod živali razberemo, koliko živali smo v določenem obdobju kupili in koliko smo zanje plačali. V nogi obrazca se nahajajo še gumbi za krmiljenje med zapisi.

Slika 25: Obrazec Nakup živali

Podoben obrazcu nakup živali je obrazec prodaja živali, ki je prikazan na sliki 26. V glavi obrazca se nahajata dva ukazna gumba. Gumb odhod živali nam prikaže poročilo o odhodu vseh živali v določenem obdobju, to obdobje v vnosno polje začetni, končni datum vnese uporabnik. Na tem poročilu je tudi izračun, koliko smo v določenem obdobju zaslužili od prodaje živali, s pomočjo zaporedne številke pa lahko razberemo, tudi koliko živali smo v tem obdobju prodali. V prvi vrstici izberemo katero žival prodajamo, če je žival še mlada, je možno, da še ni bila vnesena v bazo, to storimo s klikom na ukazni gumb vnos živali. V drugi vrstici izberemo kupca, njegovi podatki se nam izpišejo v sivem kvadratu, da preverimo, če smo vnesli pravega kupca. Enako je tudi z živaljo. V obrazec vnesemo tudi datum prodaje, prodajno ceno, če je bila žival prodana preko pavšalnega nadomestila v okencu pavšal potrdimo, iz seznama izberemo še namen prodaje živali. V nogi obrazca se nahajajo še gumbi za krmiljenje med zapisi.

Slika 26: Obrazec Prodaja živali

Na sliki 27 je obrazec Vnos zdravljenja, ta obrazec služi za vnašanje podatkov o opravljenem zdravljenju. Na podlagi obrazca, ki ga izda veterinar po končanem zdravljenju (ambulantni dnevnik in račun, slika 2), vnesemo podatke v spodnji obrazec. V zgornji vrstici imamo avtomatični vnos šifra zdravljenj. V drugi vrstici

izberemo žival, ki je bila zdravljena. Nato izberemo veterinarja, ki je zdravil žival, na podlagi naše ugotovitve, da je žival zbolela. V naslednjem polju izberemo zaradi katere bolezni je bilo opravljeno zdravljenje, če bolezni še nimamo vnesene v bazi podatkov, jo vnesemo z klikom na gumb vnos bolezni. Enako lahko storimo tudi z klikom na gumb vnos živali, če zdravljene živali še ni zapisane v bazi, vnesemo lahko tudi novega veterinarja, lahko pa se prepričamo tudi ali smo vnesli pravega. Vnesemo še datum in ceno zdravljenja. Zabeležimo, če so bile kakšne posebnosti pri zdravljenju, na kratko opišemo potek zdravljenja. V spodnjem delu obrazca imamo še gumba najdi zapis, ki nam pomaga pri iskanju zapisov po obrazcu. Preden kliknemo gumb, moramo izbrati v katerem polju bomo iskali zapis, lahko izberemo da bomo izbrali ujemanje po celotnem zapisu, ali le po delu zapisa. Če izberemo po celotnem zapisu, moramo biti previdni, da vpisujemo podatke tako kot so zapisani v bazi podatkov, sicer nam iskanje vrne prazen zapis. Če kliknemo na gum stroški zdravljenja, se odpre poročilo, o stroških zdravljenja v določenem obdobju. Stroški so sešteti po posamezni živali, iz tega poročila lahko razberemo katere živali so bile največkrat zdravljene v tem obdobju, na dnu pa imamo tudi seštevek vseh stroškov zdravljenja v določenem obdobju. Te stroške potem primerjamo tudi z prejšnjim ali kasnejšim obdobjem iz tega vidimo ali se stroški zdravljenja povečujejo. V nogi obrazca se nahajajo še gumbi za krmiljenje med zapisi.

O_vnos_zdravljenje

Sifra_zdrav 1

Ime živali Bleka

Ime veterinarja 2 Zvone Tičar

Bolezen 1 angina

Datum zdravljenja 22.10.2006

Cena 32,00 €

Posebnosti

Opis

VNOS ŽIVALI Vnos Veterinarja Vnos bolezni

NAJDI ZAPIS

STROŠKI ZDRAVLJANJA

Zapis: 1 od 5

Slika 27: Obrazec Vnos zdravljenja

Podobno kot pri vnosu zdravljenja je tudi pri obrazcu vnos osemenjevanja. V glavi obrazca (slika 28) imamo gumb stroški osemenjevanja, ki prikaže poročilo osemenjevanje po živalih, prikazuje koliko smo plačali za osemenjevanje živali v določenem obdobju. V poročilu je tudi skupna vsota osemenjevanja v določenem časovnem obdobju. Ob kliku na gumb najdi zapis iščemo zapise po obrazcu. Šifro osemenjevanja aplikacija vnese avtomatično. Izberemo žival, ki je bila osemenjena. Podatke za vnos prepisemo iz potrdila o osemenitvi in račun, ki je prikazan na sliki 1. V bazi poiščemo veterinarja, ki je osemnil žival, če ga še ni v bazi ga vnesemo na novo v obrazcu vnos partnerja. Vnesemo datum osemenitve, datum osemenitve je pomemben, ker na podlagi njega aplikacija izračuna datum predvidene telitve v poročilu brejost živali in telic. Število letnih osemenitev, predstavljamo, če slučajno prejšnja osemenitev ne uspe. Veterinar nam ob predložitvi potrdila o osemenitvi brezplačno opravi še dve osemenitve če slučajno ni bilo uspeh. V obrazec vnesemo ceno, ker spremljamo stroške osemenjevanja. Vnesemo tudi bika s čigar semenom je bila žival osemenjena, ker je to kasnejši oče živali. v polje datum telitve vpišemo datum dejanske telitve krave pri navedeni osemenitvi. Na podlagi zbranih podatkov lahko za posamezno žival ugotovljamo, koliko je krava telila, čez predvideni datum, ki ga izračuna aplikacija. Spodaj imamo še gumbe vnos živali, ki nam odpre obrazec vnos nove živali. Vnos veterinarja služi, če slučajno tega veterinarja še ni v bazi, se z gumbom postavimo na obrazec vnos veterinarja, enako je tudi z gumbom vnos očeta. V nogi obrazca se nahajajo še gumbi za krmiljenje med zapisi.

O_vnos_osemenjevanje

NAJDI ZAPIS STROŠKI OSEMENJAVANJA

Šifra osemenjevanja: 1

Žival: 9 Planika LS

Veterinar: 3 Marjan Novak

Datum osemenitve: 21.12.2004

Število letnih osemenitev: 2

Cena: 75,00 €

Oče rojene živali: 1 Bik1

Datum telitve:

Vnos živali Vnos veterinarja Vnos očeta

Zapis: 1 od 6

Slika 28: Obrazec Vnos osemenjevanja

Na sliki 29 je obrazec o vnosu stroja. Od ukaznih gumbov na obrazcu najdemo le gumba najdi zapis, ter izpis strojev. S klikom na gumb se v poročilu izpišejo vsi stroji, ki so trenutno v bazi. V polje šifra stroje se avtomatično vpiše šifra stroja. V naziv stroja vpišemo naziv, ki enoznačno določa za kateri stroj na gospodarstvu gre. V naslednja polje vpišemo vrednost ob nakupu, datum nakupa, leto izdelave, dobavitelja ter garancijski rok. V nogi obrazca se nahajajo še gumbi za krmiljenje med zapisi.

Na sliki 30 je prikazan obrazec o servisiranju stroja. V obrazec se vnašajo popravila in servisiranje posameznih strojev. V glavi obrazca imamo štiri gumbe za prikaz poročil in iskanje zapisa, to so poročilo seznam dobaviteljev, strojev, ter cene servisiranja po posameznem stroju. V polju išči po stroju poiščemo ustrezen stroj, na levi strani se izpišejo podatki o stroju, na desni strani pa podatki o dobavitelju stroja. V polju servisiranje se nato vpisujejo podatki o servisiranju tega stroja. Vnesemo serviserja, datum popravila, opis, kaj je bilo zamenjano, vpišemo znesek in število ur. Aplikacija spodaj izračuna trenutne stroške servisiranja tega stroja. V nogi obrazca se nahajajo še gumbi za krmiljenje med zapisi.

The screenshot shows a software window titled "O_vnos_stroj". It contains a form with the following fields and values:

- Šifra stroja: 2
- Naziv stroja: Traktor Deutz fahr 5
- Vrednost ob nakupu: 20.000,00 €
- Datum nakupa: 22.11.2001
- Leto izdelave: 2001
- Dobavitelj: Štiren Milan
- Garancijski rok v letih: 2

Below the form, there are several buttons and controls:

- A button labeled "NAJDI ZAPIS".
- A row of five navigation buttons: a left arrow, a right arrow, a right arrow with a vertical bar, a right arrow with an asterisk, and a red 'X' button.
- A button labeled "IZPIS STROJEV".
- A button with a printer icon.
- A button with a document and plus icon.

At the bottom, there is a status bar that reads "Zapis: 1 od 6" with navigation icons.

Slika 29: Obrazec Vnos stroja

Slika 30: Obrazec Vnos servisiranja

Na sliki 31 je prikazano poročilo Cena servisiranja po stroju, ta prikazuje, koliko nas je stalo popravilo določenega stroja, v določenem obdobju. Naveden je naziv stroja, leto izdelave, cena servisiranja, kratek opis servisiranja in število delovnih ur pri katerih je bilo opravljeno servisiranje. Spodaj je še izračun koliko so nas stala popravila strojev v določenem obdobju.

Zap. št.	Naziv stroja	Leto izdelave	Cena	Opis popravila	St_ur
1.	Balirka Krone K490	2000			0
			150,00 €	menjava jermena	500
			1.200,00 €	menjava kolesa	980
			300,00 €	menjava valja v bobnu	1200
Vsota po posameznem stroju			1.650,00 €		
2.	Traktor Deutz Fahr 5	2001			
			180,00 €	menjava olja, filtrov	280
			1.150,00 €	menjava zavornih ploščic, ležaj na kolesu, zglob	490
			90,00 €	menjava olja	600
Vsota po posameznem stroju			1.420,00 €		
3.	Traktor John Dere 100	2001			
			10,00 €	Menjava olja v menjalniku	800
			20,00 €	Menjava olja v mašini	1200
Vsota po posameznem stroju			30,00 €		
SKUPNA VSOTA POPRAVIL			3.100,00 €		

Slika 31: Poročilo Servisiranje po stroju

Na sliki 32 je prikazan obrazec Vnos partnerja. V obrazec preprosto vpišemo podatke o partnerju kot so: naziv, naslov, številka in naziv pošte, davčna številka, telefonska številka, GSM številka, KMG-MID številka, ter elektronski naslov partnerja. Z ukaznim gumbom vnos pošte se prestavimo v obrazec vnos pošte, z gumbom seznam partnerjev pa se odpre poročilo, kjer se izpišejo vsi partnerji. V nogi obrazca se nahajajo še gumbi za krmiljenje med zapisi.

Šifra partnerja: 1
Naziv: Franc Belšek
Naslov: Ulica
Pošta: 4205, PREDDVOR
Davčna številka: SI25688999
Telefon: 04/2554-555
GSM: 031/854-844
KMG-MID: 0
E-mail:
VNOS POŠTE
Zapis: 1 od 12

Slika 32: Obrazec Vnos partnerja

Šifra serviserja: 1
Naziv: Marjan Zupanc
Naslov: Zgornja bela 7
Pošta: 4000, KRANJ
GSM: 031/111222
Specialnost: Sip
Davčna številka: SI234567789
E-mail: marjan.zupanc@sip.si
NAJDI ZAPIS
Zapis: 1 od 5

Slika 33: Obrazec Vnos Serviserja

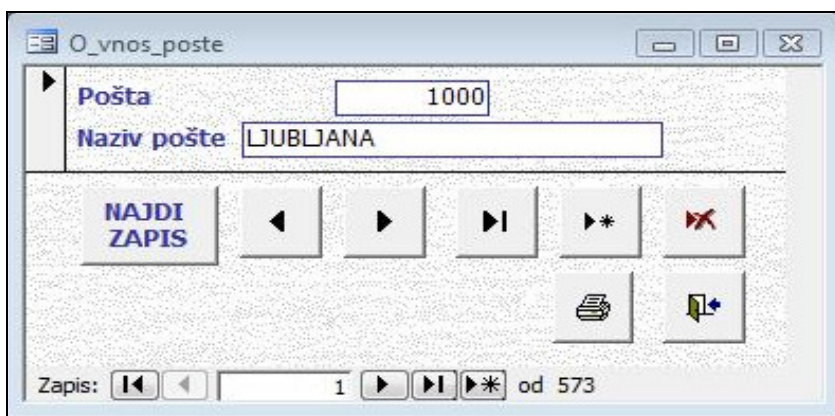
Na sliki 33 je prikazan obrazec Vnos serviserja. Podatki, ki jih vnesemo v ta obrazec, so: naziv, naslov, številka in naziv pošte, številka mobilnega telefona, za katere znamke strojev je prikazani serviser usposobljen, davčna številka, elektronska pošta, šifra se vnaša avtomatično. V nogi obrazca se nahajajo še gumbi za krmiljenje med zapisi.

Na sliki 34 je prikazan obrazec Vnos veterinarja. O veterinarju na rabimo veliko podatkov, vnašamo ime in priimek, številko mobilnega telefona, ter njegovo usposobljenost, ali je veterinar ali osemenjevalec. Osemenjevalec večinoma le osemnjuje živali, običajno zdravi le kakšna manjša obolenja. Veterinar pa je usposobljen tudi za zahtevnejše posege. V nogi obrazca se nahajajo še gumbi za krmiljenje med zapisi.

Slika 34: Obrazec Vnos veterinarja

Na obrazcu vnos pošte (slika 35) vnašamo, številke in nazive pošt. V spodnji vrstici lahko razberemo, da je v tabeli pošta že 573 vnosov različnih pošt. Vnesene so vse slovenske poštne številke. V primeru kakšnega dodatnega vnosa pa je tu obrazec. V nogi obrazca se nahajajo še gumbi za krmiljenje med zapisi.

Slika 35: Obrazec Vnos pošte

Na sliki 36 je prikazano poročilo Odhodki po kategorijah, ki nam prikazuje, koliko smo v določenem obdobju zapravili za posamezno kategorijo odhodkov. Pod zneskom kategorije pa nam poročilo v procentih prikazuje, koliko procentov celotnih odhodkov predstavlja posamezna kategorija znotraj poročila.

ODHODKI PO KATEGORIJAH		NAZIV LASTNIKA:	KMG-MID:
		JOŽE SAJEVIC	100403030
		SREDNJA VAS 118	4208 ŠENČUR
Z.št	Kategorija	VREDNOST	
1.	<i>gnojila</i>		
	Vsota	225,00 €	
	Standardna	9,44%	
2.	<i>ostalo</i>		
	Vsota	213,00 €	
	Standardna	8,94%	
3.	<i>prehrana živali</i>		
	Vsota	1.923,40 €	
	Standardna	80,73%	
4.	<i>semena</i>		
	Vsota	1,10 €	
	Standardna	0,05%	
5.	<i>škrpiva</i>		
	Vsota	20,00 €	
	Standardna	0,84%	
	Skupna vsota	2.382,50 €	

Slika 36 : Poročilo Odhodki po kategorijah

Na sliki 37 je prikazano poročilo Zdravljenje po posamezni živali. Poročilo prikazuje, za katero žival, njen rojstni datum, pasma je bilo zdravljenje opravljeno, katero bolezen je žival imela, datum zdravljenja, ter cena zdravljenja. Na dnu je vsota vseh zdravljenj v tem obdobju.

Zdravljenje po živali					
Ime živali	Rojstvo	Pasma	Vrsta bolezni	Datum zdravljenja	Cena Opis
<i>Bleka</i>	5.4.2004	LS			
	angina		22.10.2006		32,00 €
Cena zdravljenja po živali					32,00 €
<i>Cika</i>	1.1.2001	ČB			
	gripa		12.4.2006		60,00 €
Cena zdravljenja po živali					60,00 €
<i>Liska</i>	20.8.2006	LS			
	angina		30.11.2006		100,00 €
	angina		21.11.2006		90,00 €
	angina		31.10.2006		100,00 €
Cena zdravljenja po živali					290,00 €
SKUPNA CENA VSEH ZDRAVLJEN V DOLOČENEM OBDOBJU					382,00 €

Slika 37: Poročilo zdravljenje po živali

Na sliki 38 je prikazano poročilo Seznam govedi za kmetijskem gospodarstvu – stalež živali, lahko razberemo, koliko živali je bilo na ta dan v hlevu, ime živali, ušesna številka živali, datum rojstva, pasma, ime in številka matere in očeta. To poročilo služi, da lastnik kmetijskega gospodarstva lahko hitro preveri, ali ima pravilne podatke glede na podatke agencije. Ta mu vsake tri mesece pošlje izpis iz centralnega registra govedi. Po izpisu tega poročila lastnik lahko enostavno preveri, če se podatki ujemajo. Potem preveri še poročilo prihod in odhod živali, ali se tudi ti podatki ujemajo. Lastnik kmetijskega gospodarstva je agenciji dolžan sporočiti neskladnosti.

Stalež živali v hlevu		NAZIV LASTNIKA:		JOŽE SAJEVIC		100403030			
		KMG-MID:		SREDNJA VAS 118		4208 ŠENČUR			
Zap.št.	Ime živali	Številka v ušesu	Datum rojstva	Pasma	Spol	Ime matere	Številka matere	Ime očeta	Številka očeta
1.	Cika	SI03405105	1.1.2001	ČB	Ž	Šeka	SI1823790	BIK2	SI72791990
2.	Hilka	SI42519548	17.3.2003	LS	Ž	Planina	SI1849458	Bikec2	SI1929417
3.	Klipa	SI1849459	30.3.1999	ČB	Ž	Julka	SI1673281	Herkul	SI1529584
4.	Lipa	SI63401992	31.7.2007	LS	Ž	Pisana	SI83070080		SI42857426
5.	Mava	SI43015078	23.6.2005	ČB/LS	Ž	Šeka1	SI2046423		SI1609295
6.	Pika	SI73154194	20.9.2007	LS/ČB	Ž	Mava	SI43015078		SI1211104
7.	Pisana	SI83070080	5.9.2005	LS	Ž	Šiba	SI02494212		SI72400090
8.	Planika	SI42849656	1.7.2004	LS	Ž	Lisa	SI2046422		SI22320003
9.	Šeka	SI1823790	28.4.1998	LS	Ž	Milka	SI1674025	Horker	SI922402
10.	Šipa	SI23076893	7.3.2006	LS	Ž	Šeka	SI1823790	BIK2	SI72791990

Slika 38: Poročilo Stalež živali v hlevu

Na sliki 39 je prikazano poročilo Brejost krav in telic, na njem je prikazano: zaporedna številka živali, ime živali, ušesna številka živali, datum rojstva, pasma, ime bika s katerim je bila žival osemenjena. Glede na bika, ali je novorojena žival primerna za mlečno ali za mesno proizvodnjo. Iz obrazca osemenjevanje se v koloni osemenitev vodi datum osemenitve živali. Na podlagi datuma osemenitve in časa brejosti, aplikacija izračuna predvideni čas telitve. Lastnik si omenjeni obrazec natisne in si ga obesi v hlevu. Tako ima na mestu na voljo podatke, kdaj je posamezno žival potrebno odstaviti, in kdaj naj bi žival dejansko telila. V zadnji koloni je polje dejanska telitev, v katerega lastnik ročno na izpisano poročilo vpisuje podatke o dejanski telitvi živali. Te podatke kasneje vpiše v obrazec osemenjevanje, kjer se tudi shranjujejo. Na podlagi tega si lahko misli, ali bo žival telila pred predvidenim rokom.

Na sliki 40 je prikazan obrazec o oddaji mleka na kmetijskem gospodarstvu. Na podlagi potrdil o prevzemu (slika 13) lastnik izpolni ta obrazec. Kot lahko vidimo je bilo mleko oddano vsak drugi dan. Na levi strani tabele (na sliki 40) so navedeni

dnevi, na desni strani tabele slika 40 so navedeni litri, ki so bili na ta dan oddani. V zgornjem delu obrazca je mesec v katerem je bil opravljen odkup. Eno vrstico nižje pa je naveden lastnik kmetijskega gospodarstva. Konec meseca ko so zaključene vse oddaje v tem mesecu. Se zberejo vsa potrdila o prevzemu mleka, uporabnik prepiše količino oddanega mleka v ta obrazec (slika 40). K obrazcu se pripnejo potrdila o prevzemu, nato pa se obrazec (slika 40 in potrdila slika 13) odda v kmetijsko zadrugo oziroma odkupovalcu mleka. Odkupovalec nato naredi obračun mleka (odkupni blok slika 14), kar pomeni, da litre preračuna v denar. Liter mleka je plačan, glede na njegovo kvaliteto. Pri kvaliteti mleka se upošteva: % tolšče oziroma mlečne maščobe, število somatskih celic, število bakterij.

Brežost krav in telic		LASTNIK KMETIJSKEGA GOSPODARSTVA: JOŽE SAJEVIC		100403030					
		SREDNJA VAS 118		4208 ŠENČUR					
Zap.št.	Ime živali	Številka v ušesu	Datum rojstva	Pasma	Ime očeta	Primerčnost	Osemenitev	Predvidena telitev	Dejanska telitev
1.	Planika	SI42849656	1.7.2004	LS		Meso	21.12.2004	30.9.2005	<input type="text"/>
2.	Bleka	SI12300415	5.4.2004	LS	Bikec	Meso	1.12.2005	10.9.2006	<input type="text"/>
3.	Liska	SI03224287	20.8.2006	LS	Bikl	Meso	2.5.2006	9.2.2007	<input type="text"/>
4.	Šeka	SI1823790	28.4.1998	LS	Horker	Meso	21.5.2006	28.2.2007	<input type="text"/>
5.	Klina	SI1849459	30.3.1999	ČB	Herkul	Delno	11.10.2006	21.7.2007	<input type="text"/>
6.	Planika	SI42849656	1.7.2004	LS		Meso	25.2.2008	4.12.2008	<input type="text"/>

Slika 39 : Poročilo Brežost krav in telic

Na sliki 40 je prikazan obrazec o oddaji mleka na kmetijskem gospodarstvu. Na podlagi potrdil o prevzemu (slika 13) lastnik izpolni ta obrazec. Kot lahko vidimo je bilo mleko oddano vsak drugi dan. Na levi strani tabele (na sliki 40) so navedeni dnevi, na desni strani tabele slika 40 so navedeni litri, ki so bili na ta dan oddani. V zgornjem delu obrazca je mesec v katerem je bil opravljen odkup. Eno vrstico nižje pa je naveden lastnik kmetijskega gospodarstva. Konec meseca ko so zaključene vse oddaje v tem mesecu. Se zberejo vsa potrdila o prevzemu mleka, uporabnik prepiše količino oddanega mleka v ta obrazec (slika 40). K obrazcu se pripnejo potrdila o prevzemu, nato pa se obrazec (slika 40 in potrdila slika 13) odda v kmetijsko zadrugo oziroma odkupovalcu mleka. Odkupovalec nato naredi obračun mleka (odkupni blok slika 14), kar pomeni, da litre preračuna v denar. Liter mleka je plačan, glede na njegovo kvaliteto. Pri kvaliteti mleka se upošteva: % tolšče oziroma mlečne maščobe, število somatskih celic, število bakterij.

Da bi se podatki o dnevni oddaji mleka shranjevali v bazi podatkov se mi je zdelo nepotrebno, saj je bistvena le vsota na oddanega mleka v posameznem mesecu. Ta

podatek pa mora uporabnik vnesti v obrazec prodaja izdelka, saj se le tako lahko upošteva pri končni bilanci prihodkov in odhodkov. Lastnik šele ob prejemu odkupnega bloka (slika 14), vidi po kakšni ceni bo njegovo mleko dejansko plačano.

KZ Cerklje	
Odkup mleka za mesec: <u>APRIL 2009</u>	
Ime in priimek: <u>JOŽE Sajevec</u>	
mesec	APRIL
1	214
2	0
3	201
4	0
5	208
6	0
7	209
8	0
9	204
10	0
11	206
12	0
13	215
14	0
15	198
16	0
17	187
18	0
19	199
20	0
21	192
22	0
23	200
24	0
25	201
26	0
27	205
28	0
29	206
30	0
31	193
Skupaj:	3238

Slika 40 : Obrazec v EXCELU Mesečna oddaja mleka

Na sliki 41 je prikazano poročilo Prihodki po kategorijah. Na podlagi vnosov v obrazcu prodaja izdelka se izpiše ob pritisku na ukazni gumb in določitvi časovnega obdobja, za katerega naj bodo izpisani podatki. V poročilu je vpisana kategorija prihodkov, znesek, ter v procentih izražen delež celote posamezne kategorije. Spodaj pa je še seštevek vseh kategorij. Poročilo prihodki po kategorijah služi predvsem, da lahko izračunamo poslovni izid.

PRIHODKI PO KATEGORIJAH		NAZIV LASTNIKA:	KMG-MID:
		JOŽE SAJEVIC	100403030
		SREDNJA VAS 118	4208 ŠENČUR
Zap.št.	Kategorija	VREDNOST	
1.	<i>mleko</i>		
	Vsota	2.060.00 €	
	Standardna	31,62%	
2.	<i>pridelki</i>		
	Vsota	3.855.50 €	
	Standardna	59,17%	
3.	<i>strojne usluge</i>		
	Vsota	600.00 €	
	Standardna	9,21%	
	Skupna vsota	6.515,50 €	

Slika 41: Poročilo Prihodki po kategorijah

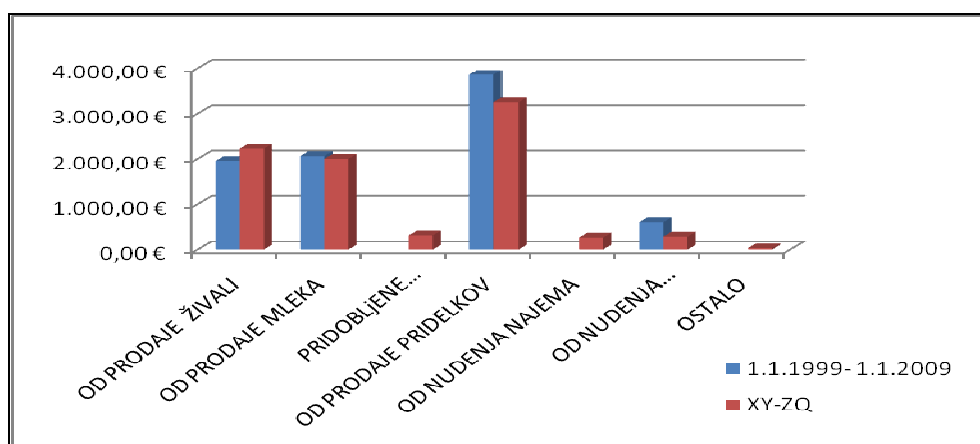
<u>PRIHODKI</u>	1.1.2008- 1.1.2009		1.1.2007- 1.1.2008	
KATEGORIJA	ZNESEK	V %	ZNESEK	V %
OD PRODAJE ŽIVALI	1.957,00 €	23,10%	2.222,00 €	26,51%
OD PRODAJE MLEKA	2.060,00 €	24,31%	2.001,00 €	23,87%
PRIDOBLJENE SUBVENCije		0,00%	320,00 €	3,82%
OD PRODAJE PRIDELKOV	3.855,50 €	45,51%	3.245,00 €	38,71%
OD NUDENJA NAJEMA		0,00%	271,00 €	3,23%
OD STROJNIH STORITEV	600,00 €	7,08%	293,00 €	3,50%
OSTALO		0,00%	30,00 €	0,36%

Slika 42: Razpredelnica Prihodki po kategorijah

Razpredelnica Prihodki po kategorijah, ki je prikazana na sliki 42, ima namen zbiranja prihodkov po kategorijah. Kot lahko vidimo v razpredelnici, so v razpredelnici prihodki razdeljeni po kategorijah. V prvem stolpcu so navedene kategorije prihodkov, v drugem stolpcu je znesek posamezne kategorije. V tretjem

stolpcu je znesek izražen v procentih, kolikšen del predstavlja posamezna kategorija od celotnih prihodkov. V četrti stolpec lahko višemo podatke za drugo obdobje in jih primerjamo med seboj. V petem stolpcu pa so v procentih izraženi deleži celote četrtega stolpca. Če prihodke primerjamo z odhodki, dobimo poslovni izid. Prihodek od prodaje živali dobimo, če odpremo poročilo odhod živali in vnesemo želeno časovno obdobje. Ostale kategorije prihodkov dobimo, če odpremo poročilo prihodki po kategorijah, vnesemo ustrezno časovno obdobje in dobljene podatke vpišemo v tabelo.

V sliki 43 so v grafu z stolpci prikazani podatki iz zgornje tabele. Vidi se razlika med prihodki po kategorijah iz prvega in drugega časovnega obdobja.

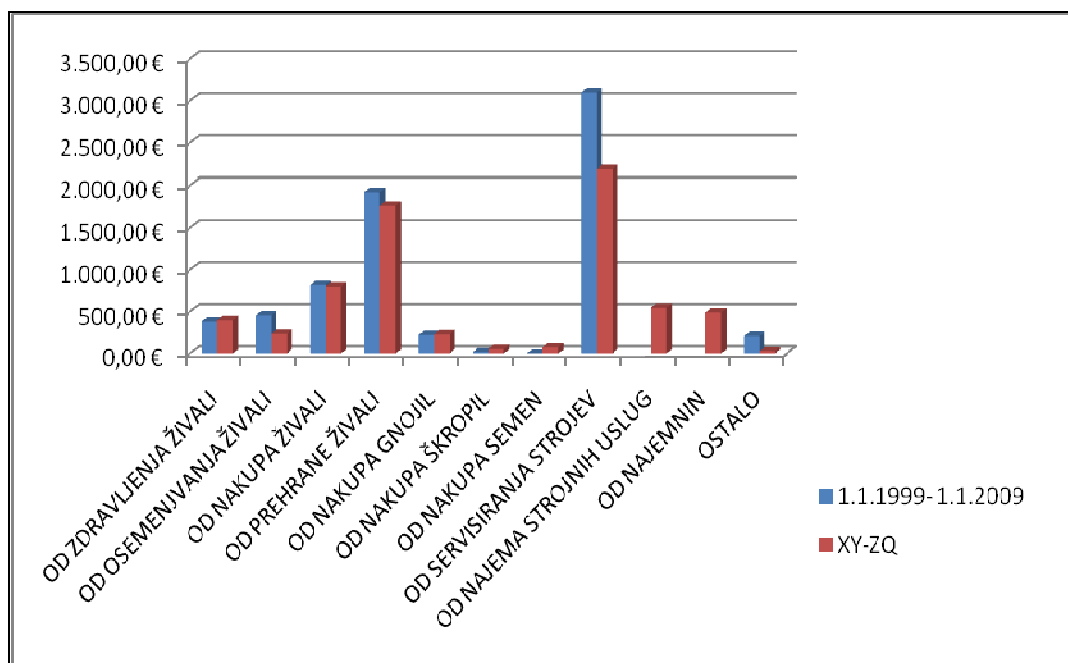
Slika 43: Graf primerjava Prihodkov

<u>ODHODKI</u>	1.1.2008 - 1.1.2009		1.1.2007 - 1.1.2008	
KATEGORIJA	ZNESEK	V %	ZNESEK	V %
OD ZDRAVLJENJA ŽIVALI	382,00 €	5,35%	400,00 €	5,85%
OD OSEMENJVANJA ŽIVALI	457,00 €	6,40%	240,00 €	3,51%
OD NAKUPA ŽIVALI	820,00 €	11,48%	800,00 €	11,71%
OD PREHRANE ŽIVALI	1.923,40 €	26,93%	1.765,00 €	25,83%
OD NAKUPA GNOJIL	225,00 €	3,15%	234,00 €	3,43%
OD NAKUPA ŠKROPIL	20,00 €	0,28%	56,00 €	0,82%
OD NAKUPA SEMEN	1,10 €	0,02%	78,00 €	1,14%
OD SERVISIRANJA STROJEV	3.100,00 €	43,41%	2.190,00 €	32,06%
OD NAJEMA STORITEV		0,00%	547,00 €	8,01%
OD NAJEMNIN		0,00%	490,00 €	7,17%
OSTALO	213,00 €	2,98%	32,00 €	0,47%

Slika 44: Razpredelnica Odhodki po kategorijah

Na sliki 44 je prikazana razpredelnica Odhodki po kategorijah. V razpredelnici imamo odhodke razporejene po kategorijah. V prvem stolpcu so oznake kategorij, v drugem stolpcu so zneski posamezne kategorije. V tretjem pa v procentih izraženi deli celote. V četrti stolpec lahko vnesemo podatke drugega časovnega obdobja in jih primerjamo med seboj. Podatke o zdravljenju živali, dobimo, če odpremo poročilo odhodki od zdravljenja za ustrezno časovno obdobje. Odhodke od osemenjevanja dobimo, če odpremo poročilo odhodki od osemenjevanja. Odhodke od nakupa živali dobimo če odpremo obrazec prihod živali. Odhodke od servisiranja dobimo, iz poročila odhodki iz servisiranja. Ostale kategorije odhodkov pa dobimo, iz poročila odhodki po kategorijah. Pod tabelama pa se pojavi tudi izračun prihodki minus odhodki.

Na sliki 45 graf odhodki po kategorijah v dveh časovnih obdobjih je graf, ki s stolpci prikazuje podatke iz razpredelnice Odhodki po kategorijah (slika 44). Vidi se primerjava odhodkov po kategorijah med prvim in drugim časovnim obdobjem. Modri stolpci predstavljajo odhodke po posameznih kategorijah prvega časovnega obdobja. Rdeči stolpci pa predstavljajo odhodke po kategorijah iz drugega obdobja.

Slika 36: Graf Odhodki po kategorijah v dveh časovnih obdobjih

5. ZAKLJUČEK

Poslovanje s pomočjo računalnika prodira na vsa področja našega dela. Kjerkoli je potrebno določene podatke seštevati, odštevati, množiti in deliti, računalnik veliko hitreje in natančneje opravi ta dela kot človek. Vendar pa računalnik brez ustrezne programske rešitve in človeka, kot nadzornika in vnašalca podatkov ne stori ničesar. Dandanes določene aplikacije podatke že črpajo iz drugih aplikacij. V uporabniško rešitev (uporabniška rešitev za vodenje evidenc na kmetijskem gospodarstvu), ki je bila razvita v sklopu te diplomske naloge, je še vedno podatke potrebno vnašati s pomočjo računalniške miške in tipkovnice.

Cilj uporabniške rešitve je bil učinkovitejše, hitrejše, natančnejše in preglednejše vodenje evidenc na kmetijskem gospodarstvu, kar bi pripomoglo tudi k učinkovitejšem in preglednejšem poslovanju kmetijskega gospodarstva. Uporabniška rešitev za vodenje evidenc na kmetijskem gospodarstvu je namenjena vsem kmetijskim gospodarstvom, (ki niso davčni zavezanci) in se ukvarjajo s živinorejo v Sloveniji. Če je kmetijsko gospodarstvo davčni zavezanec, je potrebno bolj natančno voditi vhodni in izhodni Davek na dodano vrednost, potrebno je tudi natančneje voditi poslovne knjige, po načelu enostavnega knjigovodstva. Pogoji za nastanek uporabniške rešitve je bila analiza delovnih procesov na kmetijskem gospodarstvu. Na podlagi analize sem bil presenečen, da se na kmetijskem gospodarstvu pojavlja toliko dokumentov in obrazcev. Uporabniška rešitev je bila predvidena, da se bo uporabljala le na enem računalniku na posameznem kmetijskem gospodarstvu. Zato sem se tudi odločil, da uporabniško rešitev razvijem z Microsoft Access 2003.

Uporabniško rešitev sem poizkusno namestil na dveh kmetijskih gospodarstvih, pri tem seveda ni šlo povsem brez težav. Največ časa sem porabil z vnosom že obstoječih podatkov, saj je bila baza podatkov na začetku namestitve povsem prazna, za normalno uporabo je bilo potrebno vnesti vse podatke o živalih, o strojih, ki so na kmetijskem gospodarstvu. O posamezni živali je bilo potrebno vnesti tudi njeno mater in očeta, zadnje osemenjevanje in vsa zdravljenja, ki se nanašajo v kartoteki posamezne živali. Pri tem sem imel težave z branjem ročno vpisanih zdravljenj v kartoteke, saj so bili nekateri vpisi nečitljivi. V evidenco o servisiranju strojev sem vpisal podatke, če so le ti obstajali. Računi od prodaje in nabave izdelkov se bodo vnašali spoti, saj nima pomena v bazo vnašati starih računov. Nekaj težav sem imel tudi, ker je imel računalnik na katerega sem namestil aplikacijo drugačne datumske nastavitve. Ko so uporabniki sami vpisovali podatke v bazo, ni bilo večjih težav, le pri prihodkih in odhodkih so pozabili vpisati nekatere podatke (ker ni bilo sprotnih

vpisov), tako niso bili prikazani pravilni izkazi o poslovanju kmetijskega gospodarstva v določenem obdobju. Uporabniki so bili na začetku nekoliko nezaupljivi do uporabniške rešitve, ko pa so videli, da jim je ob sprotnem vpisovanju podatkov v bazo uporabniška rešitev v veliko pomoč.

Razvoj uporabniške rešitve za vodenje evidenc na kmetijskem gospodarstvu vidim v nadgradnji, da bi se v njej natančneje vodili podatki o izhodnem in vhodnem davku. Takšna bi bila primerna tudi za kmetijska gospodarstva, ki so davčni zavezanci. Na letošnjem kmetijskem sejmu v Komendi se je predstavljalo tudi podjetje (Anton Šimenc s.p. s programom IZI DDV), ki je ponujalo uporabniško rešitev za vodenje Davka na dodano vrednost. Vendar pa je njihova rešitev samo za vodenje DDV. Če bi uporabnik uporabljal obe rešitvi bi bil potreben dvojen vnos podatkov. V pogovoru z predstavnikom podjetja Anton Šimenc s.p. sem zvedel, da tudi oni razmišljajo, da bi nadgradili program z vodenjem osnovnih sredstev in registrom govedi. Po pripravi nove zakonodaje na področju uporabe herbicidov, pesticidov in umetnih gnojil na kmetijskem gospodarstvu pa sem ugotovil, da bo s časom potrebno tudi nadgraditi program z podatki o škropljenju in gnojenju posameznih površin, ki jih obdeluje kmetijsko gospodarstvo. Ena od možnosti pa bi bila tudi, da bi se uporabniška rešitev ali le njen del prenesel na dlančnik ali mobilni telefon, lahko le za prikaz podatkov, morda pa tudi za vnos podatkov. Do sodelovanja bi lahko prišlo tudi med ARSKTRP, da bi se njihovi podatki preko interneta vnašali v uporabniško rešitev oziroma obratno.

Uporabniško rešitev sem skušal narediti čim bolj uporabniku prijazno, saj gre za rešitev, ki je namenjena širši množici uporabnikov, katere pa lahko razvrstimo v več nivojev računalniške pismenosti. Upam, da bodo uporabniki čim bolj uporabljali rešitev za vodenje evidenc na kmetijskem gospodarstvu, in jim bo le ta v dobro pomoč pri vodenju evidenc na kmetijskem gospodarstvu.

6. LITERATURA IN VIRI

- Bradač, Primož: Popolni vodič skozi Access 2003, Pasadena (2005)
- Nahtigal, Franci: Naučimo se uporabljati Access 2003, Nahtigal (2005)
- Werber, Borut: Uporaba MS Access-a 2003 v praksi, Moderna organizacija (2006)
- Zapiski s predavanj in vaj predmeta Razvoj uporabniških rešitev (2004)

- Ministrstvo za finance http://www.mf.gov.si/slov/dav_car/predpisi.htm (februar 2009)
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano <http://www.mkgp.gov.si/si/splosno/iskalnik> (april 2009)
- Statistični urad RS http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=1219 (marec 2009)

SEZNAM SLIK:

Slika 1: Potrdilo o osemenitvi in račun.....	5
Slika 2: Prva stran Ambulantni dnevnik in račun.....	6
Slika 3: Zadnja stran Ambulantni dnevnik in račun.....	7
Slika 4: Zapisnik o odvzemu vzorcev in tuberkulinskem preizkusu.....	8
Slika 5: Izvid o odvzemu vzorcev in tuberkulinskem preizkusu.....	9
Slika 6: Izpis iz kartoteke živali.....	9
Slika 7: Obrazec o oddaji poginule živali.....	10
Slika 8: Potni list za govedo.....	11
Slika 9: Izpis iz hlevske knjige - leva stran.....	12
Slika 10: Izpis iz hlevske knjige - desna stran.....	13
Slika 11: Obrazec telitev in označitev živali.....	15
Slika 12: Obrazec dobavnica.....	16
Slika 13: Obrazec Potrdilo o prevzemu.....	17
Slika 14: Obrazec Odkupni blok.....	18
Slika 15: Obrazec Seznam govedi na gospodarstvu - Stalež živali.....	19
Slika 16: Obrazec Seznam premikov govedi v obdobju.....	20
Slika 17: Entitetno relacijski diagram.....	26
Slika 18: Obrazec Glavna stran - Glavni meni.....	29
Slika 19: Podobrazec IZDELEK.....	30
Slika 20: Obrazec Vnos izdelka.....	32
Slika 21: Obrazec Nakup izdelka.....	33
Slika 22: Obrazec Prodaja izdelka.....	34
Slika 23: Poročilo Pavšal od prodaje izdelka.....	35
Slika 24: Obrazec Vnos živali.....	35
Slika 25: Obrazec Nakup živali.....	36
Slika 26: Obrazec Prodaja živali.....	37
Slika 27: Obrazec Vnos zdravljenja.....	38
Slika 28: Obrazec Vnos osemenjevanja.....	39
Slika 29: Obrazec Vnos stroja.....	40
Slika 30: Obrazec Vnos servisiranja.....	41
Slika 31: Poročilo Servisiranje po stroju.....	41
Slika 32: Obrazec Vnos partnerja.....	42
Slika 33: Obrazec Vnos Serviserja.....	42
Slika 34: Obrazec Vnos veterinarja.....	43
Slika 35: Obrazec Vnos pošte.....	43
Slika 36: Poročilo odhodki po kategorijah.....	44
Slika 37: Graf Odhodki po kategorijah v dveh časovnih obdobjih.....	51
Slika 38: Poročilo Stalež živali v hlevu.....	45
Slika 39: Poročilo Brejost krav in telic.....	46
Slika 40: Obrazec v EXCELU Mesečna oddaja mleka.....	47
Slika 41: Poročilo Prihodki po kategorijah.....	48
Slika 42: Razpredelnica Prihodki po kategorijah.....	48
Slika 43: Graf primerjava Prihodkov.....	49
Slika 44: Razpredelnica Odhodki po kategorijah.....	49
Slika 45: Graf Odhodki po kategorijah v dveh časovnih obdobjih.....	50